

§ 12 Miljøgodkendelse af svineproduktion, Hundslevvej 20, 6440 Augustenborg

**Meddelt d. 01. februar 2018
Meddelt af Erhverv & Affald
Sønderborg Kommune**

Ansøger og ejerforhold

Ansøger og kontakt

Navn: Holger Andreas Iversen
Adresse: Hundslevvej 20, 6440 Augustenborg
Telefon: 74 47 28 20 / Mobil: 23 20 12 43
E-mail: iversen@rumohrsgaard.dk
Ansøgningsskema: 98584

Bedriftsoplysninger

Navn: Rumohrsgård
Adresse: Hundslevvej 20, 6440 Augustenborg
Ejendomsnr.: 5400000592
Matrikel: 1 og 334 Hundslev, Notmark m.fl.
CVR-nr.: 14456236
p-nummer: 1000747131
CHR-nr.: 94978
Øvrige CHR-numre: 94976 Osbækvej 15, 21780 Storemarksvej 12
Ejer af ejendommen: Holger Andreas Iversen

Konsulent

Navn: Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd
Adresse: Peberlyk 2, 6200 Aabenraa
Telefon: 74 36 50 43 / 61 55 82 62
Email: upa@landbosyd.dk

Godkendelsen er udarbejdet af:

Sønderborg Kommune
Landbrugsgruppen
Natur, Miljø og Byg
Rådhusstorvet 10
6400 Sønderborg

Sagsbehandler: Ekstern konsulent Gitte Moestrup, Rambøll
Sag nr.: 17/25215
KS: TKOB/ANTN

Indholdsfortegnelse

1	VILKÅR	7
1.1	GENERELT	7
1.2	EGENKONTROL OG DOKUMENTATION	7
1.3	HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD.....	8
1.4	HUSDYRHOLDET, STALDANLÆG OG DRIFT	8
1.5	GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDTERING	11
1.6	FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	11
1.7	HUSDYRBRUGETS OPHØR	12
2	Resumé og samlet vurdering.....	13
2.1	Ansøgning	13
2.2	Ikke teknisk resumé.....	13
3	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	17
3.1	Planmæssige forhold.....	19
3.2	Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv.....	19
3.3	Placering i landskabet.....	23
4	Husdyrhold, staldanlæg og drift	25
4.1	Bygninger	25
4.2	Husdyrhold	26
4.3	Staldindretning	28
4.4	Ventilation	32
4.5	Fodring.....	32
4.6	Energi- og vandforbrug.....	35
4.7	Spildevand herunder regnvand	37
4.8	Affald.....	39
4.9	Råvarer og hjælpestoffer.....	41
4.10	Driftsforstyrrelser eller uheld	41
5	Gødningproduktion og –håndtering.....	44
5.1	Gødningstyper og mængder	44
5.2	Opbevaring og håndtering af flydende gødning og vaskevand.....	45
5.3	Fast gødning og dybstrøelse	46
6	Forurening og gener fra husdyrbruget.....	47
6.1	Ammoniak og natur	47
6.2	Lugt	54
6.3	Fluer og skadedyr.....	56
6.4	Transport	56
6.5	Støj	57
6.6	Støv fra anlæg og maskiner	58
6.7	Lys.....	59
7	Bedste tilgængelige teknik	60
8	Alternative løsninger og o-alternativet	63
8.1	Alternative løsninger	63
8.2	o-alternativ	63
9	Husdyrbrugets ophør.....	64
10	Egenkontrol og dokumentation	64
11	Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	65

12	Konklusion	66
13	Generelt.....	66
14	Bilag	67
	Bilag 1. Oversigtskort	
	Bilag 2. afstandskrav	
	Bilag 3. Situationsplan	
	Bilag 4. Afløbsforhold	
	Bilag 5. Beredskabsplan	
	Bilag 6. Naturpunkter	
	Bilag 7. Lovgrundlag	

Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 12 stk. 2 på Hundslevvej 20, 6440 Augustenborg, matr. nr. 1 og 334 Hundslev, Notmark m.fl. til udvidelse af svineproduktionen og etablering af en ny klimastald, dyreholdets størrelse svarer til 258,95 DE.

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som det er beskrevet i Husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000 områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, i beskrivelsen af ejendommen samt i vurderingen af udvidelsen. Godkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af den miljøtekniske redegørelse, kommunes vurdering og vilkår.

Der blev den 29. marts 2012 meddelt en § 12 miljøgodkendelse til udvidelse af soanlægget. Godkendelsen blev aldrig taget i brug.

I stedet blev der anmeldt skift mellem dyretyper på ejendommen, som blev accepteret med afgørelse af 3. juli 2012, og efterfølgende anmeldt en dyrevelfærdsudvidelse til en drægtighedsstald til løsgående søer, som blev accepteret med afgørelse af 11. juli 2012 fra Sønderborg Kommune. Det fremgår af afgørelserne, at der er en tilladt produktion på 520 årssøer, 15.000 smågrise til 32 kg, 260 polte 60-107 kg, en hest under 300 kg og to heste 300-500 kg, hvilket svarer til nudriften i ansøgningskemaet (98584). Idet der er en meget lille forskel på nudriften og 8 års driften, vurderes det, at det ikke vil have afgørende betydning for vurderingerne i denne miljøgodkendelse, hvorfor der ikke er efterspurgt en ansøgning på baggrund af 8 års driften.

Det fremgår af Husdyrgodkendelseslovens § 103, stk. 2, at første gang der meddeles godkendelse efter § 11 eller § 12 i denne lov, skal godkendelsen omfatte hele anlægget. Miljøgodkendelsen er derfor meddelt i henhold til § 12 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug bekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 (Husdyrgodkendelsesloven). Disse afgørelser bortfalder med vedtagelse af denne godkendelse. Vilkårene i denne miljøgodkendelse vil gælde fremover.

De stillede vilkår vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og væsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med udvidelsen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Husdyrbrugslovens § 39.

Der er ikke med denne miljøgodkendelse taget stilling til evt. tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning som f.eks. Byggeloven eller Arbejdsmiljøloven.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse og Sønderborg Kommunes bemærkninger og vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer.

Gyldighed

Det fremgår af § 48 i Bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, at en tilladelse eller godkendelse efter § 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der den 1. august 2017 ikke er bortfaldet efter de hidtil gældende regler, bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at tilladelsen eller godkendelsen er meddelt. Hvis en del af tilladelsen eller godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen eller godkendelsen for denne del.

Denne godkendelse er omfattet af ovenstående regel. Der fastsættes derfor ikke vilkår om tidsfrist for udnyttelse af godkendelsen.

Offentlighed

Der er i forbindelse med udarbejdelsen af godkendelsen gennemført en nabohøring af naboer i konsekvensområdet for lugt i perioden fra den 20. december 2017 til den 31. januar 2018. Der indkom et høringssvar i høringsperioden. Høringssvaret var positivt.

Miljøgodkendelsen er meddelt den 01. februar 2018. Afgørelsen er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 01. februar 2018 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Revurdering af miljøgodkendelse

Kravet om revurdering kan frafalde jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens¹ § 39, stk. 2. I Husdyrgodkendelse.dk er der beregnet totaldeposition til kategori 1 og 2-natur. Der sker ingen merdeposition til disse naturområder.

¹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 916 af 23. juni 2017

1 VILKÅR

1.1 GENERELT

1. Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden:
 - om besætningens/produktionens størrelse den xx. Xxx 2023 (6 år efter godkendelsens dato).

1.2 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

Dokumentation for overholdelse af vilkår 2-6 skal noteres i en **driftsjournal**, der skal opbevares på bedriften i minimum 5 år og skal fremvises til tilsynsmyndigheden, såfremt der anmodes herom. Dokumentationen skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Dyreholdet

2. Følgende skal noteres for dyreholdet:
 - Dyreholdets størrelse de sidste 3 år
 - Husdyrindberetning
 - Kvitteringer for afhentning af affald
 - Regnskabsbilag fra destruktionsanlæg for døde dyr
 - Diverse logbøger

Ventilation

3. Det skal noteres, hvornår der er foretaget kontrol og rengøring af ventilationen.

Forbrug af ressourcer

4. Vandforbruget, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt.
5. El-forbruget, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt, (f.eks. ved kvittering fra elselskabet).

Foder

6. Følgende skal noteres til kontrol af fodring:
 - Antal årssøer
 - Antal fravænnede pr. årssø
 - Fravænningsalder og -vægt
 - Foderforbrug pr. årssø

- Det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FE₅₀ i de anvendte blandinger i henholdsvis drægtigheds- og diegivningsperioden.

7. Mængden af forbrugt husdyrfoder skal registreres årligt.

1.3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

8. Den nye klimastald skal opføres som beskrevet i ansøgningen mht. farver og materialevalg.

1.4 HUSDYRHOLDET, STALDANLÆG OG DRIFT

Husdyrholdet og staldanlæg

9. Dyreholdets omfang og sammensætning, samt fordeling i de enkelte staldafsnit må pr. planperiode ikke overstige/ændres i forhold til nedenstående tabel, dog med mulighed for fleksibilitet som angivet i vilkår 10.
Dyreenhedsomregningsfaktoren fremgår af bilag 1, afsnit H til bekendtgørelse nr. 374 af 19. april 2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Ved ændringer i dyreenhedsomregningsfaktorerne er det antallet af individer, der er givet miljøgodkendelse til.

Staldafsnit	Dyrehold	Staldsystem	Ansøgt drift		
			Sti-pladser	Antal dyr	DE
Ekst. Sostald (stald 1)	Søer	Farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	72	268	18,18
	Søer	Løbe-/drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	103	141	22,32
	Søer	Farestald, Kassestier, fuldspaltegulv	32	119	8,07
	Søer	Løbe-/drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	36	49	7,76
Ekst. So- og karantænest (stald 2)	Søer	Løbe-/drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	-	-	-
	Slagtesvin (60-110 kg)	Drænet gulv + spalter (33/67)	85	320	6,06
	Søer	Farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	57	213	14,45
Ekst. klimastald (stald 3)	Smågrise (7-32 kg)	Toklimastald, delvis spaltegulv	2.000	12.000	58,16
Stald til løsgående søer (stald 4)	Søer	Løbe-/drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	300	410	64,89
Ny klimastald (stald 5)	Smågrise (7-32 kg)	Toklimastald, delvis spaltegulv	2.048	12.000	58,16
Hestestald	Årshest under 300 kg		1	1	0,21

	Årshest under 300-500 kg		2	2	0,69
I alt					258,95

10. Der tillades inden for de enkelte dyretyper afvigelser i antal DE på +/- 10 % pr. planperiode, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.
11. Smågrise- og slagtesvineproduktionen skal foretages jævnt fordelt – kontinuert – hen over året.
12. Det skal sikres, at spalter etc. kontinuert er funktionsdygtige, således at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gødningskanalerne.

Ventilation

13. Alle ventilationsanlæg skal jævnligt efterses og rengøres minimum årligt – for staldafsnit med holddrift skal der rengøres efter hvert hold.

Fodring

14. Den totale mængde N ab dyr pr. år, beregnet som N ab dyr pr. årssø x antallet af årssøer skal være mindre end 14.158 kg N pr. år.

"N ab dyr pr. årssø" beregnes ud fra følgende ligning:

$$((FE_{SO} \times \text{gram råprotein pr. } FE_{SO}) / 6.250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal årssøer*	600
Antal fravænnede grise pr. årssø	30
Fravænningsvægt	7 kg
FE _{SO}	128,2
Gram råprotein pr FE _{SO}	1.510

*reguleres af produktionsvilkår 9.

15. N ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september i år 1 (første gang 2018) til 15. februar i år 3 (første gang 2020).
16. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

Energi- og vandforbrug

17. Hvis husdyrbrugets elforbrug, efter udvidelsen er gennemført, stiger med mere end 10 % i forhold til de foregående år, skal der foretages et energieftersyn inden 1 år efter at elforbruget overstiger ovenstående. Besøgsrapporten fra energieftersynet skal fremsendes miljømyndigheden, og eventuelle forslag til forbedringer, som via en besparelse på el kan tilbagebetales indenfor 2 år, skal udføres senest 2 år efter ansøgers modtagelse af besøgsrapporten.
18. Hvis husdyrbrugets vandforbrug efter udvidelsen er gennemført stiger med mere end 10 % i forhold til de foregående år, skal ansøger sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvorfor forbruget er steget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.

Affald

19. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.
20. Pesticidrester skal opbevares og håndteres som farligt affald. Tømt og rengjort (skyllet) pesticidemballage kan bortskaffes som dagrenovation.
21. Spildolie eller andet flydende farligt affald skal opbevares i egnede beholdere under tag og stå på rist, paller eller lignende, så eventuelle utætheder er synlige og spild ikke ødelægger de andre beholdere. Beholderne skal være mærket med indhold. Under beholderne skal der være en spildbakke med tæt bund, som ikke har afløb til kloak. Spildbakken skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares, og være resistent overfor de kemikalier, der kan opsamles.
22. Oplagspladsen skal tydeligt mærkes med information om hvilke typer affald, herunder kemikalieaffald, der opbevares og hvilke forholdsregler, der skal tages ved uheld, spild og brand.
23. Fast farligt affald som fx brugte olie- og brændstoffiltre skal opbevares indendørs i en beholder, der er resistent overfor olie og brændstof. Batterier, elsparepærer og spraydåser skal opbevares indendørs til de bortskaffes.

Råvarer og hjælpestoffer

24. Nye olieprodukter og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere som er tydeligt mærkede med indhold. De skal placeres under tag og beskyttes mod vejrlig på en oplagsplads med fast belægning. Oplagspladsen skal være indrettet således, at spild af olie og kemikalier kan holdes inden for et afgrænset område og uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand og kloak.
25. Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
26. Påfyldning af dieselolie skal ske under konstant overvågning.

Driftsforstyrrelser eller uheld

27. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal opdateres hvert 2. år.
28. Spild af husdyrgødning, olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden.
29. Jordvold langs vest- og nordsiden af voldgraven skal opretholdes, således at gylle ikke løber til søen ved uheld.

1.5 GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDTERING

Flydende husdyrgødning

30. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn.
31. Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.

Fast gødning inkl. dybstrøelse

32. Dybstrøelse skal tilsættes gyllebeholderne eller køres direkte ud i marken efter Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

1.6 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Lugt

33. Der skal til stadighed være rent og ryddeligt ved ejendommen, og denne må ikke give anledning til væsentlige lugt- og støvgener udenfor ejendommens areal.

Fluer og skadedyr

34. Der skal på ejendommen foretages en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse. Såfremt der efter miljømyndighedens vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan miljømyndigheden meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres en handleplan med foranstaltninger svarende til de enhver til gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Støj fra anlægget og maskiner

35. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalde og gyllebeholderen, må ikke overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd-niveauer i dB(A).

Dag	Kl.	Referencetidsrum	dB(A)
Mandag-fredag	07.00-18.00	8 timer	55
Lørdag	07.00-14.00	7 timer	55
Lørdag	14.00-18.00	4 timer	45
Søn- og helligdage	07.00-18.00	8 timer	45
Alle dage	18.00-22.00	1 time	45
Alle dage	22.00-07.00	½ time	40
Spidsværdi	22.00-07.00	-	55

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved udendørs opholdsarealer i op til 15 meters afstand fra boligen.

36. Tilsynsmyndigheden kan bestemme, at virksomheden skal dokumentere, at grænseværdierne for støj i vilkår 35 er overholdt, dog højst 1 gang årligt. Dokumentation skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen.

Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling og beregning efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som ”Miljømåling – ekstern støj” jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 914 af 27. juni 2016 om kvalitetskrav til miljømålinger.

Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden.

1.7 HUSDYRBRUGETS OPHØR

37. Ved hel eller delvis ophør af virksomheden skal Sønderborg Kommune orienteres senest 4 uger efter ophøret.
38. Ved ophør af husdyrbruget skal nedenstående forureningsbegrænsende foranstaltninger udføres:
- En oprydning i og omkring staldanlæg
 - Bortskaffelse af gødningsrester og spildevand efter gældende regler.

Bortskaffelse af olie, restkemikalier, medicinaffald m.v. i henhold til Sønderborg Kommunes affaldsregulativer

2 Resumé og samlet vurdering

2.1 Ansøgning

Sønderborg kommune har modtaget en ansøgning (nr. 98584) fra Holger Andreas Iversen om miljøgodkendelse af udvidelse og drift af husdyrproduktion på Hundslevvej 20, 6440 Augustenborg. Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Sønderborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem den 19. juli 2017 i version 1. Ansøgningen er ikke sidenhen revideret.

Der søges om miljøgodkendelse af en udvidelse af dyreholdet og etablering af en klimastald på ejendommen Hundslevvej 20, 6440 Augustenborg.

Dyreholdet udvides fra: 520 årssøer, 15.000 smågrise til 32 kg, 260 polte 60-107 kg og 3 heste, svarende til 196,10 DE til 600 årssøer, maks. 24.000 smågrise til 32 kg, 320 polte 60-110 kg og 3 heste, svarende til 258,95 DE. Hesteholdet på 3 heste er uændret (en hest under 300 kg og to heste 300-500 kg).

Der opføres en ny klimastald til en del af smågrisene (7-32 kg). Klimastalden ønskes opført i foråret 2018, samtidig starter udvidelsen af dyreholdet. Byggeriet forventes afsluttet i efteråret 2018, hvorefter der kan indsættes smågrise i den nye stald.

Den miljøtekniske beskrivelse bygger på virksomhedens ansøgning og en række supplerende oplysninger.

Der foregår ingen godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

Ansøger har en slagtesvineproduktion på ejendommen Osbækvej 15 (forpagtet ejendom godkendt til 2.295 slagtesvin 30-107 kg og 600 polte 45-120 kg) samt Storemarksvej 12 (godkendt til 7.585 slagtesvin 30-106 kg). Ejendommene er ikke teknisk og forureningsmæssigt forbundne.

Hvor det er fundet relevant, har Sønderborg Kommune vurderet på konsekvenserne af udvidelsen/ændringen, samt givet begrundelse for de opstillede vilkår.

2.2 Ikke teknisk resumé

Produktion og anlæg.

Der søges om miljøgodkendelse til at opføre en ny klimastald til en del af smågrisene (7-32 kg). Klimastalden ønskes opført i foråret 2018, samtidig starter udvidelsen af dyreholdet. Byggeriet forventes afsluttet i efteråret 2018, hvorefter der kan indsættes smågrise i den nye stald. Udvidelsen ønskes for at kunne udnytte det eksisterende staldkompleks optimalt og for at kunne have alle smågrise til 32 kg. Pt sælges en del af smågrisene ved fravæning.

Dyreholdet udvides fra: 520 årssøer, 15.000 smågrise til 32 kg, 260 polte 60-107 kg og 3 heste, svarende til 196,10 DE til 600 årssøer, maks. 24.000 smågrise til 32 kg, 320 polte 60-110 kg og 3 heste, svarende til 258,95 DE. Hesteholdet på 3 heste er uændret (en hest under 300 kg og to heste 300-500 kg).

Ønsket om at udvide produktionen skal ses i sammenhæng med strukturudviklingen i landbruget.- øget specialisering og større produktioner. Større og mere specialiserede produktionsenheder forbedrer muligheden for at tiltrække og fastholde arbejdskraft på bedriften – hvilket igen giver en større fleksibilitet for landmanden.

Sønderborg kommune vurderer at udvidelsen er erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens fortsatte drift og udvikling som landbrugsejendom.

Placering

Ejendommen ligger i det åbne land i landzone mellem Ketting og Hundslev på Als. Hele produktionsanlægget ligger samlet.

Staldbyggeriet får ingen indvirkning på den overordnede bygningsstruktur i hovedgårdslandskabet omkring Rumorhsgård. Der ændres heller ikke hegnstrukturer eller øvrig beplantning i området. Det vurderes derfor, at de nye tilbygninger ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet eller områdets fortællerværdi og der stilles derfor ikke vilkår om ny beplantning omkring den nye stald. Sønderborg Kommune har samlet vurderet, at etableringen af den nye stald ikke vil være i konflikt med de landskabelige interesser i området.

Lugt

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, som ikke er ejet af ansøger (Hundslevvej 22), ligger ca. 418 meter fra staldanlægget, og den beregnede geneafstand (den afstand, der minimum skal være for at produktionen kan godkendes) er 160 m til nabobeboelse.

Punkt for nærmeste samlede bebyggelse er placeret ved Søndergade 13, der ligger ca. 667 meter fra anlægget. Den korrigerede geneafstand til samlet bebyggelse er beregnet til 356 meter.

Der er foretaget lugtberegninger for byzone i Ketting, Guderup og sommerhusområde ved Asserballeskov. Nærmeste byzone er Hundslev, som ligger ca. 1 km fra anlægget. Korrigeret geneafstand er ca. 506 meter.

Lugtgenekravet er dermed overholdt til enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone, og ejendommen lever op til genekriterierne for lugt.

Transporter

Til- og frakørsel sker ad indkørslen fra Hundslevvej. Transporterne sker typisk i dagtimerne.

Ændringerne på ejendommen vil betyde, at antallet af transport forventes at stige fra ca. 960 til ca. 1.030.

Antallet af transport stiger med ca. 7 %. Stigningen skyldes primært kørsler med gylle. Kørslerne er koncentreret over få dage.

Der køres normalt ikke gylle i weekend og på helligdage, flytning af gylle til Smedegade vil ikke ske i sommermånederne. Al transport af dyr sker i dagtimerne og foder bestilles til levering på almindelige ugedage i dagtimerne.

Øvrige gener

Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med Århus universitets retningslinjer, idet der bekæmpes fluer med rovfluer. Og rotter bekæmpes med rottegift udlagt i kasser eller klappælder ved kommunal ordning.

Kommunen vurderer, at afstanden fra staldanlægget og til de nærmeste beboelser er så stor, at støj og støv fra anlæggene ikke vil medføre gener for de omkringboende. Det vurderes, at anlægget heller ikke vil give lysgener for omboende.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur - Natura 2000-områder

Beregninger, der er foretaget ud fra Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem viser, at fordampningen af ammoniak fra den ansøgte drift er på 2.816 kg NH₃-N pr. år.

Projektet overholder det generelle krav til reduktion af ammoniaktabet i forhold til referencenormen for stalde og opbevaringslagre.

Ansøger har valgt følgende virkemidler til indretning og drift til opfyldelse af krav til max. næringsstofftab og reduktion af ammoniakfordampning:

- 128,2 gram råprotein/FE til søerne

Kategori 2 natur

Sønderborg Kommune har foretaget beregninger til det nærmeste kategori 2 arealer, der viser en merdepositionen på 0,0 kg N/år. Sønderborg Kommune vurderer, at overdrevsarealet ikke vil blive påvirket af deposition af ammoniak fra anlægget.

Kategori 3 natur

Ammoniakfølsom skov

Det nærmeste kategori 3 naturareal er Rumohrsgård Skov. På baggrund af den beregnede merdeposition til skoven på 0,1 kg N/ha/år er der ikke taget konkret stilling til, om skoven er ammoniakfølsom.

Beskyttede overdrev og moser

Sønderborg Kommune vurderer, at der med den beregnede merdeposition, ikke sker påvirkning af naturarealerne.

Beskyttede enge og søer

Søerne ved ejendommen Hundslevvej 20 vurderes at være næringsberigede og kraftigt påvirkede af beliggenheden tæt op af driftsbygningerne. Den samlede deposition til søerne er 21,9 – 24,4 kg N/ha/år. Sønderborg Kommune vurderer, at en merdeposition på op til 2,8 kg N/ha/år ikke vil medføre en ændring af søernes tilstand.

Natura 2000

Ingen af anlæggets bygninger ligger i eller i umiddelbar nærhed af et Natura 2000-område. Nærmeste Natura 2000 område på land er Lilleskov og Troldsmose (N104).

Det er vurderet ud fra den store afstand fra produktionsanlægget til Natura 2000 -området, at nedfald af ammoniak, der skyldes emission fra projektet, ikke er til skade for de beskyttede områder.

Det er vurderet, at projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre påvirkninger og bidrag fra andre projekter har skadevirkning på Natura 2000-områderne eller de naturtyper og arter, der forekommer i de internationale naturbeskyttelsesområder.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som acceptable.

Yderligere vurderes det, at udvidelsen ikke vil have indflydelse på bilag IV-arter, planter eller dyr omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistor, som findes eller kan forventes at leve i området omkring ejendommen.

BAT

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg. Ansøger anvender:

- 128,2 gram råprotein/FE til søerne

hvilket er tiltag, der reducerer ammoniakudledningen til omgivelserne. Produktionen overholder desuden de vejledende emissionsgrænseniveauer for ammoniakudledning udmeldt af Miljøstyrelsen. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet.

3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Ejendommen ligger i det åbne land i landzone sydvest for Hundslev på Als. Hele produktionsanlægget ligger samlet. Bilag 1 viser et oversigtskort med angivelse af anlæggets placering. Bilag 2 viser en tegning med afstandskrav.

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 6 er etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder, der medfører forøget forurening, ikke tilladt indenfor eller i en afstand af mindre end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde

- områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål, eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt indenfor en afstand af 50 m fra nabobeboelse.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger, er Hundslevvej 22, der ligger ca. 365 m målt fra stald 1.

Nærmeste lokalplanlagte område er landsbylokalplan nr. 53 for Almsted, Hundslev og Notmark ca. 850 m mod nordøst, nærmeste byzone er Ketting som ligger ca. 960 m sydvest for stald 2. Nærmeste sommerhusområde er Asserballeskov Strand og Blomeskobbel, der ligger 6,7 km øst for anlægget.

De faktiske afstande er sammenholdt med afstandskrav i Tabel 1.

Tabel 1. Afstandskrav (målt fra nærmeste stald eller lager, hvor der sker ændringer).

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Byzone	ca. 960 m	Fra Stald 2 til byzone i Ketting	50 m
Sommerhusområde	ca. 6,7 km	Fra Stald 2 til sommerhusområde ved Asserballeskov Strand og Blomeskobbel	50 m
Lokalplanlagt område (bolig, erhverv, rekreative formål etc.)	ca. 850 m	Fra Stald 4 til landsbylokalplan nr. 53 "Almsted, Hundslev og Notmark Augustenborg Kommune"	50 m
Nabobeboelse (uanset om det er landbrug eller ej)	ca. 365 m	Fra Stald 1 til Hundslevvej 22	50 m

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 20 skal kommunen ved vurdering af en ansøgning om tilladelse eller miljøgodkendelse sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis anlægget ligger mindre end 300 m fra:

- samlet bebyggelse
- eksisterende eller fremtidigt byzone eller sommerhusområde

- lokalplanlagte områder i landzone (boligformål, blandet bolig og erhverv)

Anlægget er beliggende mere end 300 m fra ovenstående, jf. Tabel 1.

Derudover skal genekriterierne for lugt være overholdt. Læs mere herom i afsnit 6.2.

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 8 må stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg ikke etableres indenfor de afstande, som fremgår af Tabel 2.

Tabel 2. Oversigt over afstande fra ny klimastald

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstands-krav
Stuehus	ca. 149 m	Til stuehuset Hundslevvej 20	15 m
Naboskel	ca. 128 m	Til matr. nr. 170 af Hundslev, Notmark	30 m
Levnedsvirksomhed	>> 25 m	Til butikker i Guderup	25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	ca. 1,5 km	Til Hundslev Vandværk	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	ca. 97 m	Til boring DGU-nr. 170.513 (egen boring).	25 m
Vandløb	ca. 83 m	Til rørlagt vandløb til vest for staldanlægget	15 m
Dræn	ca. 15 m	Dræn inden for 15 m fra den nye klimastald vil enten blive fjernet eller lagt om i faste rør.	15 m
Sø	ca. 55 m	Til vandhul (del af voldgrav)	15 m
Privat vej	>> 15 m	Der er ikke umiddelbart private veje i nærheden af staldanlægget.	15 m
Offentlig vej	ca. 118 m	Til Hundslevvej som gennemskærer ejendommen	15 m

Kilde: Danmarks Miljøportal og Jupiterdatabasen (Geus).

Miljømyndighedens vurdering

Påvirkninger fra anlægget er vurderet på baggrund af det indsendte ansøgningsmateriale, Kommuneplan 2013-2025, samt kortmateriale fra Sønderborg Kommune. Ifølge Kommuneplan for Sønderborg Kommune ligger anlægget i landzone. Der er ingen lokalplan for området.

Det vurderes, at Husdyrlovens §§ 6 og 8 overholdes. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

Der er mere end 300 meter til nærmeste bolig i samlet bebyggelse, eksisterende eller fremtidig byzone eller sommerhusområde og lokalplanlagte områder i landzone (boligformål, blandet bolig og erhverv). Dermed er ansøgningen ikke omfattet af Husdyrgodkendelseslovens § 20.

3.1 Planmæssige forhold

Bedriften er lokaliseret i Sønderborg Kommune. Staldanlægget ligger mellem Ketting og Hundslev på Als.

Den nærmeste ejendom med husdyrproduktion på mere end 75 DE er Søndergade 9 i Hundslev, der ligger 600 m nordøst for staldanlægget. I CHR står dyreholdet til ophørt 6. april 2016.

Ejendommen ligger i henhold til Danmarks Miljøportal i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), men ikke inden for følsomme indvindingsområder og boringsnære beskyttelsesområder.

Ifølge Kommuneplan 2013– 2025 for Sønderborg Kommune ligger staldene på Hundslevvej 20 i delområde 2.1.004.j, som er udlagt til landområde, uden særlige bestemmelser for området. Kommuneplanen er under revision, og det forventes, at Kommuneplan 2017-2029 bliver vedtaget på et byrådsmøde i december 2017.

Ejendommen er ikke omfattet af en lokalplan.

Ifølge Spildevandsplan 2016-2021 for Sønderborg Kommune, er Hundslevvej 20 beliggende i et område, som ikke er kloakeret. Spildevand fra staldene, herunder regnvand fra befæstede arealer, bliver ledt til gyllebeholder, mens tagvand ledes til det gamle voldgravssystem. Ejendommen vil indenfor de næste år få et påbud om forbedret spildevandsrensning.

Ejendommen forsynes med vand fra egen boring DGU-arkivnr. 170.513.

Områder med særlige drikkevandsinteresser: Ejendommen og den ønskede klimastald ligger inden for "Område med Særlige Drikkevandsinteresser". For disse områder lyder retningslinjen i både Kommuneplan 2013-2025 og forslag til Kommuneplan 2017-2029:

I områder med særlige drikkevandsinteresser eller i indvindingsoplande til almene vandværker må virksomheder og anlæg, der medfører risiko for grundvandsforurening, ikke etableres eller udvides, medmindre det ved en konkret dokumentation påvises, at den pågældende virksomhed eller det pågældende anlæg indrettes og drives på en måde, der minimerer forureningsrisikoen til et acceptabelt niveau. Det forudsættes, at der tages udgangspunkt i "Bedst anvendelig teknologi".

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at udvidelsen af ændringen og udvidelsen af svineproduktionen kan ske i overensstemmelse med planforholdene i Sønderborg Kommune.

3.2 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv.

Særlige værdifulde landbrugsområder: Ejendommen og den ønskede klimastald ligger inden for udpegningen "Særlig værdifulde landbrugsområder" i både den gældende kommuneplan samt forslag til Kommuneplan 2017-2029.

Retningslinjerne i den gældende kommuneplan 2013-2025 samt i forslag til kommuneplan 2017-2029 lyder således:

- Inddragelse af landbrugsjord til andre formål end jordbrug skal ske under hensyntagen til de berørte ejendomme, struktur- og arronderingsforhold i området, investeringer, kulturtekniske anlæg og behovet for arealer til udbringning af husdyrgødning, så en hensigtsmæssig løsning for landbruget tilstræbes.
- Inddragelse af landbrugsjord skal begrænses mest muligt og fortrinsvis ske på arealer med begrænset betydning for jordbruget. Ved inddragelsen skal det tilstræbes at bevare større, samlede jordbrugsområder.
- Landbrugsjorder, der er planlagt inddraget til andre formål end jordbrug, skal normalt forblive i jordbrugsmæssig drift, indtil de faktisk tages i brug til anvendelse.
- Bevarelse af landbrugsjord har høj prioritet. Landbrugsinteressen kan vige for hensynet til væsentlige natur-, miljø- og byudviklingsmæssige samt kulturhistoriske interesser.

Indsatsområde for grundvand

Ejendommen og den ønskede klimastald ligger uden for indsatsområder og følsomme indvindingsområder for grundvand.

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser:

Ejendommen og den ønskede klimastald ligger uden for udpegningen ”naturbeskyttelsesinteresser” og ”biologiske korridorer” i Sønderborg Kommuneplan 2013-2025.

Den nye staldbygning er delvist omfattet af udpegningen ”Naturbeskyttelsesinteresser” og ”Biologiske korridorer” i forslag til Kommuneplan 2017-2029. I forslag til kommuneplan 2017 er denne udpegning benævnt ”Grønt Danmarkskort”, og dækker blandt andet over de nuværende udpegninger ”naturbeskyttelsesinteresser” og ”Økologiske forbindelser/biologiske korridorer”.

Natura 2000: Der er ingen bygninger inden for Natura 2000. Ejendommen ligger omtrent lige langt fra de to internationale naturbeskyttelsesområder Augustenborg Skov (H 105) som ligger ca. 4,7 km sydvest for ejendommen, og Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als (habitatområde H173) som ligger ca. 4,7 km mod øst.

Områder med landskabelig værdi: Ejendommen og den ønskede klimastald ligger uden for udpegningerne ”Bevaringsværdige landskaber” i den gældende kommuneplan.

Hele ejendommen er omfattet af udpegningen ”Værdifulde landskaber” i forslag til Kommuneplan 2017-2029.

Forslag til retningslinjerne for de værdifulde landskaber i Kommuneplan 2017-2029 lyder således:

- I de værdifulde landskaber skal hensynet til landskabet vægtes højt.
- De værdifulde landskaber skal friholdes for ny spredt bebyggelse, større tekniske anlæg, byudvikling, anlægsarbejder og større beplantninger, der forringer landskabets bevaringsværdige karakter og oplevelsesværdier.
- Nødvendigt nyt byggeri og anlæg skal placeres og udformes så der tages mest mu-

ligt hensyn til landskabets karakter, identitetsgivende træk og landskabsoplevelse, herunder skala, udsigts- og indsigtsforhold, visuelle sammenhænge samt eksisterende bevoksnings- og bebyggelsesstrukturer.

- Større nødvendige bygninger og anlæg, herunder landbrugsbygninger skal så vidt muligt placeres i tilknytning til eksisterende bygninger. Det kan være nødvendigt at etablere en afskærmende beplantning.
- Etablering af afskærmende beplantning, skal tilpasses bevoksningsstrukturen i det aktuelle område. Bevoksningsstrukturen er beskrevet i landskabskarakteranalysen under det enkelte karakterområde
- Retningslinjen er ikke gældende i områder, som ved lokalplan er udlagt til byformål eller havneanlæg.

Uforstyrrede landskaber: Ejendommen og den ønskede klimastald ligger uden for udpegningen i både den gældende kommuneplan samt forslag til Kommuneplan 2017-2029.

Områder med særlig geologisk værdi: Ejendommen og den ønskede klimastald ligger uden for udpegningen "Geologiske bevaringsværdier" i både den gældende kommuneplan samt forslag til Kommuneplan 2017-2029.

Rekreative interesseområder: Der er ingen bygninger inden for udpegningerne: "Eksisterende byzoner", "Arealudlæg til byformål", "Eksisterende sommerhusområder", "Arealer til ferie-fritidsformål" og "Rekreative områder" i hverken den gældende kommuneplan eller i forslag til Kommuneplan 2017-2029.

Værdifulde kulturmiljøer: Ejendommen og den ønskede klimastald ligger uden for udpegningen "Kulturprægede landskaber" i både den gældende kommuneplan samt forslag til Kommuneplan 2017-2029.

Kirkeomgivelser: Ejendommen og den ønskede klimastald ligger uden for udpegningerne "Kirkebyggelinjer" og "Kirkelandskaber" i både den gældende kommuneplan samt forslag til Kommuneplan 2017-2029.

Kystnærhedszonen: Ejendommen og den ønskede klimastald ligger inden for udpegningen "Kystnærhedszone", i både den gældende kommuneplan samt forslag til Kommuneplan 2017-2029.

Kommunens kystnære beliggenhed betyder, at der ved planlægning af nye byområder, byggeri og anlæg mm. inden for kystnærhedszonen skal gives en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for den kystnære placering. Kystnærhedszonen er ikke en forbudszone, men en planlægningszone. Udvikling indenfor kystnærhedszonen er ikke udelukket, men det kræver en meget grundig planlægning.

I retningslinjen for kystnærhedszonen står der:

- Kystnærhedszonen skal så vidt muligt friholdes for yderligere bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af kystnærhed.
- Inddragelse af og planlægning for nye arealer til bebyggelse og anlæg skal have en særligt planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse. Mulighederne for placering uden for kystnærhedszonen skal belyses i fornødent omfang.
- Med undtagelse af trafikhavneanlæg og andre overordnede infrastrukturanlæg kan man kun i ganske særlige tilfælde planlægge for bebyggelse og anlæg på land, som

forudsætter at arealer på søterritoriet bliver inddraget eller kræver særlig kystbeskyttelse.

- Der kan ikke udlægges nye sommerhusområder, og eksisterende sommerhusområder skal fastholdes til ferieformål. Ferie- og fritidsanlæg skal lokaliseres efter sammenhængende politiske overvejelser og kun i forbindelse med eksisterende bysamfund eller større ferie- og fritidsbebyggelser.
- Offentlighedens adgang til kysten skal sikres og udbygges.

Skovrejsningsområder: Ejendommen og den ønskede klimastald ligger uden for udpegningen i både den gældende kommuneplan samt forslag til Kommuneplan 2017-2029.

Fredede områder: Ejendommen og den ønskede klimastald ligger uden for beskyttelseslinjen i både den gældende kommuneplan samt forslag til Kommuneplan 2017-2029.

Beskyttede naturarealer (§ 3): På ejendommen ligger en sø på ca. 4.000 m² der er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Ydermere ligger en gammel voldgrav som også delvist er omfattet af samme paragraf. Den ønskede klimastald ligger ca. 60 m fra den beskyttede sø, og ca. 160 m fra den beskyttede voldgrav.

Strandbeskyttelseslinje: Ejendommen og den ønskede klimastald ligger uden for beskyttelseslinjen.

Skovbyggelinje: Ejendommen og den ønskede klimastald ligger uden for skovbyggelinjen.

Søbeskyttelseslinje: Ejendommen og den ønskede klimastald ligger uden for søbeskyttelseslinjen.

Fortidsmindebeskyttelseslinje: Der ligger ingen bygninger inden for beskyttelseslinjen. På ejendommen ligger en voldgrav, som er et beskyttet fortidsminde, der afkaster beskyttelseslinje. Beskyttelseslinjen dækker ikke den ansøgte klimastald.

Beskyttede sten- og jorddiger: Der er ingen beskyttede sten- og jorddiger ved ejendommen.

Miljømyndighedens vurdering

Den ønskede klimastald ligger inden for udpegningerne:

”Særlige værdifulde landbrugsområder”

Det foreløbige ”Grønne Danmarkskort” (kun i forslag til Kommuneplan 2017-2029)

”Bevaringsværdige landskaber” (kun i forslag til Kommuneplan 2017-2029)

”Kystnærhedszone”

Landskabelig vurdering fremgår af afsnit 3.3.

Det ansøgte byggeri vurderes at være i overensstemmelse med retningslinjerne for de ”særlige værdifulde landbrugsområder”, idet der er tale om inddragelse af landbrugsjord til landbrugsformål (klimastald).

Det ansøgte byggeri ligger inden for ”bevaringsværdige landskaber” i forslag til Kommuneplan 2017-2029, men ikke i den gældende Kommuneplan 2013-2025. Der vil derfor ikke i tilladelsen blive stillet vilkår til byggeriet, der kan sikre, at byggeriet opføres i overensstem-

melse med de foreslåede retningslinjer. Det vurderes dog, at byggeriet kan opfylde ovennævnte forslag til retningslinjer i Kommuneplan 2017-2025, idet der er tale om udvidelse af en eksisterende bedrift i umiddelbar forlængelse af en eksisterende bygning.

Det ansøgte byggeri ligger inden for det foreløbige ”Grønne Danmarkskort” i forslag til Kommuneplan 2017-2029, men ikke i den gældende Kommuneplan 2013-2025. Der vil derfor ikke i tilladelsen blive stillet vilkår til byggeriet, der kan sikre, at byggeriet opføres i overensstemmelse med de foreslåede retningslinjer. Det vurderes dog, at byggeriet kan opfylde ovennævnte forslag til retningslinjer i Kommuneplan 2017, idet klimastalden inddrager et begrænset areal af denne udpegning, og det vil være muligt at skabe god natur inden for det resterende af udpegningen.

Det ansøgte byggeri ligger inden for ”kystnærhedszonen” i en afstand på 1800 m til Ketting Nor, som vurderes at være et kystorienteret landskab. Inden for kystnærhedszonen skal der en særlig planlægningsmæssig begrundelse til, for at der kan inddrages nye arealer til bebyggelse. Den ansøgte klimastald er en udvidelse af en eksisterende bedrift, og ligger i umiddelbar forlængelse af en eksisterende stald. Inddragelsen af nyt areal er begrænset og synligheden af den nye stald vil også være begrænset.

Sønderborg Kommune vurderer derved, at alle bygge- og beskyttelseslinjer samt kommuneplanens retningslinjer vedrørende landskab er overholdt.

3.3 Placering i landskabet

Den nye klimastald bliver ca. 40 x 20 meter og opføres i forlængelse af stald 3 og vil få de samme bygningsdimensioner som stald 3. Stalden forventes opført i gule søstenselementer og med brune gavltrekanter og gråt eternittag med ovenlysplader. Stalden matcher dermed stald 4 i materiale- og farvevalg.

På nuværende tidspunkt er der forskellige beplantninger rundt omkring bygningerne – dog ikke ved staldene og den nyeste lade. Langs vejen ned til ejendommen er der en allé af lindetræer. Mod nord ligger ejendommen skjult af levende hegn. Ejendommen er desuden afskærmet af en bakke mod vest og kan derfor ikke ses fra Hundslevvej mod vest. Staldene vil dog kunne ses visse steder fra Lammehaven, Søndergade, Guderupvej og den øst-vestgående del af Hundslevvej, som ligger nord for ejendommen.

Der er ikke umiddelbart planlagt yderligere beplantning rundt omkring ejendommen – og det er heller ikke planen, at der skal fjernes noget af den eksisterende beplantning. Det forventes, at den nye klimastald bygges i samme kote, som den eksisterende klimastald.

Landskabet omkring staldanlægget

Landskabet omkring Rumohrsgård (Hundslevvej 20) er stærkt præget af Rumohrsgårds tidligere funktion som hovedgård. Rumohrsgårds Hovedgård og udskiftningslandskab danner tilsammen et tydeligt kulturhistorisk mønster, der består af elementer i form af bevaringsværdige bygninger og park placeret på et voldsted, voldgrav, dam, allé, skoven Dyrehaven, de store marker, de fredede jorddiger og ikke mindst de senere husmandsudstyknings fra 1920'erne, der er placeret rytmisk langs Hundslevvej og Landevejen med de velbevarede og karakteristiske vinkelbyggede rødstens huse. Alt sammen noget der formidler fortællingen om hertugtidens storhedstid såvel som statshusmandsbrugene efter Genforeningen. Hver for sig udgør de oplevelsesrige enkeltelementer af natur- eller kulturhistorisk værdi, og sammen supplerer de hinanden i en større helhed.

Landskabet omkring Rumohrsgård er sårbart over for ændringer i bygningsstruktur og hegnstrukturer, da disse udgør en meget væsentlig del af fortællingen om landskabet.

Miljømyndighedens vurdering

Den nye stald ligger i tilknytning til det eksisterende staldanlæg. Da den både i dimensioner, farve- og materialevalg kommer til at ligne de eksisterende stalde, vurderer Sønderborg Kommune, at den ikke vil virke iøjenfaldende, selv om den stedvist bliver synlig fra fra Lammehaven, Søndergade, Guderupvej og den øst-vestgående del af Hundslevvej, som ligger nord for ejendommen.

Staldbyggeriet får ingen indvirkning på den overordnede bygningsstruktur i hovedgårdslandskabet omkring Rumohrsgård. Der ændres heller ikke hegnstrukturer eller øvrig beplantning i området.

Det vurderes derfor, at de nye tilbygninger ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet eller områdets fortælleleværdi og der stilles derfor ikke vilkår om ny beplantning omkring den nye stald.

Det vurderes samlet, at etableringen af den nye stald ikke vil være i konflikt med de landskabelige interesser i området.

4 Husdyrhold, staldanlæg og drift

4.1 Bygninger

Ejendommens bebyggede areal er på ansøgningstidspunktet ifølge BBR opgjort til 6.927 m². Der er ingen verserende byggesager på ejendommen.

I forbindelse med udvidelse af produktionen skal der etableres en ny klimastald i forlængelse af en eksisterende klimastald. Stalden bliver på 852 m². Højden bliver på ca. 6,5 meter over terræn.

Bilag 3 viser en situationsplan for det samlede husdyrbrug.

Oplysninger om nye og eksisterende bygninger grundplan, bygningshøjde, taghældninger, bygningsmaterialer og farver, bebyggelsens fremtidige anvendelse, m.v. fremgår af Tabel 3.

Tabel 3. Oversigt over bygninger.

Bygning	Grundplan	Bygningshøjde	Taghældning	Bygningsmaterialer / farver	Anvendelse
Stuehus (BBR1)	394 m ²	ca. 9,8 m	ca. 45 °	Vægge med gule mursten, hvide vinduer med røde karme, rødt tegltag.	Stuehus
Lade (BBR 2)	313 m ²	ca. 7 m	ca. 30 °	Vægge med gule mursten brudt med rækker af røde mursten og rødt bliktag.	Fyrrum og diverse opbevaring
Lade (BBR 5 + 7)	561 m ²	ca. 8,7 - 9,2 m	ca. 20 °	Vægge dels med gule mursten brudt med rækker af røde mursten og dels med malede gule sider, røde skodder og porte. Bliktag.	Opbevaring af korn og maskiner
Lade (BBR 6)	170 m ²	ca. 5,4 m	ca. 20 °	Malede gule vægge og bliktag.	Hestestald og opbevaring af halm-baller
Lade (BBR 8)	471 m ²	ca. 5,2 m	ca. 30 °	Vægge med gule mursten, sorte gavltrekanter og rødt bliktag.	
Stald (BBR10) fra 1983	521 m ²	ca. 6,6 m	ca. 45 °	Vægge med gule mursten, røde gavltrekanter og gråt eternittag.	Eksisterende so-stald, karantæne-stald mv. (Stald 2)
Stald (BBR11) fra 1990/1996	1.295 m ²	ca. 6,4 m	ca. 30 °	Vægge med gule mursten, røde gavltrekanter og gråt eternittag.	Eksisterende so-stald. (Stald 1)
Stald (BBR12) fra 2003	819 m ²	ca. 6,5 m	ca. 20 °	Vægge med gule mursten, røde gavltrekanter og gråt eternittag.	Eksisterende klimastald til smågrise (Stald 3)
Lade/ maskinhus fra 2000 (BBR 13)	640 m ²	ca. 8,2 m	ca. 30 °	Vægge af blikplader i gul og rød og gråt eternittag med ovenlysplader.	Maskinhus, værktøjssted og kornopbevaring
Drægtighedsstald fra 2013 (BBR 14)	891 m ²	ca. 8,8 m	ca. 15 °	Vægge af gule søstenselementer og brune gavltrekanter i stål og gråt eternittag.	Drægtighedsstald til løsgående søer (stald 4) og mellembygning til

					kontor og tekniskrum mv.
Ny klimastald	852 m ²	ca. 6,5 m	ca. 20 °	Forventet vægge af gule søstenselementer og brune gavltrekanter i stål og gråt eternittag.	Ny klimastald (Stald 5)

Grundplan og bygningshøjde mv. af eksisterende bygninger er uændret.

Gyllebeholder fra 1983 på ca. 650 m³: Perstrup elementbeholder i grå beton, ca. 2 m over terræn, ingen overdækning, delvis afskærmet af træer ved voldgraven.

Gyllebeholder på 2.550 m³ fra 1994: Muleby elementbeholder i grå beton, ca. 2 m over terræn, ingen overdækning, delvis afskærmet af træer ved voldgraven.

Der er lavet en jordvold som beholderbarriere langs vest- og nordsiden af voldgraven.

Der er opstillet 8 siloer på betonpladser rundt ved staldene (1 stk. 6 tons, 6 stk. 18 tons og 1 stk. 24 tons siloer). Maks. 9 m i højde. Der er ikke planlagt yderligere fodersiloer. Alle siloer er gråhvide glasfibersiloer.

Der er ingen ensilageplads, møddingsplads eller nedgravede olietanke.

Miljømyndighedens vurdering

Der stilles vilkår om at den nye klimastald skal opføres som beskrevet i ansøgningen mht. farver og materialevalg.

Det fremgår af § 48 i Bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, at en tilladelse eller godkendelse efter § 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der den 1. august 2017 ikke er bortfaldet efter de hidtil gældende regler, bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at tilladelsen eller godkendelsen er meddelt. Hvis en del af tilladelsen eller godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen eller godkendelsen for denne del.

Denne godkendelse er omfattet af ovenstående regel.

Fristen for udnyttelse af godkendelsen er således 6 år efter, at godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet, når byggeriet er afsluttet.

Sønderborg Kommune gør opmærksom på, at ansøger skal indhente byggetilladelser til de planlagte bygninger og anlæg hos Sønderborg Kommune, inden de opføres.

4.2 Husdyrhold

Dyreholdet består af en svineproduktion med søer, smågrise (7-32 kg) og slagtesvin (31-110 kg), samt få heste.

I ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk er nudriften den anmeldte og faktiske drift, der er på ejendommen på ansøgningstidspunktet.

Iflg. husdyrgodkendelseslovens § 26, stk. 2, skal kommunen ved behandling af en ansøgning om tilladelse eller godkendelse foretage en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive be-driftens arealer, dog højst over en 8-årig periode.

Da der ikke længere indgår arealer i miljøgodkendelser, og da lugtgeneafstandene kan overholdes og ammoniakdepositionsberegningerne viser at alle mer- og totaldepositionskrav overholdes, har ansøger valgt at benytte den anmeldte og faktiske drift som nudrift.

Der ønskes nu etableret en ny klimastald og udvidet til det maksimale antal årssøer, som staldanlægget kan rumme.

Tabel 4 viser ejendommens årlige dyrehold/produktion udregnet efter de gældende regler for beregning af dyreenheder før og efter omlægning af dyreholdet. Tabel 4 viser en situationsplan over anlægget.

Tabel 4. Dyreholdets størrelse.

Stald-afsnit	Dyrehold	Staldsystem	Nudrift			Ansøgt drift		
			Sti-pladser	Antal dyr	DE	Sti-pladser	Antal dyr	DE
Ekst. So-stald (stald 1)	Søer	Farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	72	273	18,52	72	268	18,18
	Søer	Løbe-/drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	90	122	19,31	103	141	22,32
	Søer	Farestald, Kassestier, fuldspaltegulv	32	122	8,28	32	119	8,07
	Søer	Løbe-/drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	-	-	-	36	49	7,76
Ekst. So-og karantænest (stald 2)	Søer	Løbe-/drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	17	23	3,64	-	-	-
	Slagtesvin (60-110 kg)	Drænet gulv + spalter (33/67)	85	260	4,93	85	320	6,06
	Søer	Farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	33	125	8,48	57	213	14,45
Ekst. klimastald (stald 3)	Smågrise (7-32 kg)	Toklimastald, delvis spaltegulv	2.000	15.000	72,7	2.000	12.000	58,16
Stald til løsgående søer (stald 4)	Søer	Løbe-/drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	276	375	59,35	300	410	64,89
Ny klimastald (stald 5)	Smågrise (7-32 kg)	Toklimastald, delvis spaltegulv	-	-	-	2.048	12.000	58,16
Hestestald	Årshest under 300 kg		1	1	0,21	1	1	0,21
	Årshest under 300-500 kg		2	2	0,69	2	2	0,69
I alt					196,10			258,95

I nudrift er der ikke vist løsgående søer i stald 1, idet der ikke blev vist løsgående søer i denne stald i forbindelse med beregningen af skift mellem dyretyper i 2012. Dette var en fejl, og denne berigtiges nu.

Reelt er der flere selvstændigt ventilerede staldafsnit end indtegnet. Da der er så langt til enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone som der er, og der heller ikke er ammoniakfølsom natur tæt på ejendommen, vurderes dette at være i orden. I forhold til natur sker der under alle omstændigheder en worst-case beregning, idet ammoniakemissionen beregnes fra det nærmeste staldhjørne. Der er endvidere minimum den dobbelte geneafstand til enkelt beboelse og byzone/sommerhusområde og over 1,5 gange geneafstanden til samlet bebyggelse.

Der er ingen udegående dyr.

Staldene er indtegnet på samme måde, som i forbindelse med miljøgodkendelsessagen fra 2012.

Miljømyndighedens vurdering

For at kunne kontrollere, om godkendelsens vilkår om maksimalt dyrehold overholdes - med hensyn til antal og sammensætning af dyr - stilles der vilkår om, at der skal føres en driftsjournal.

Den maksimale årlige produktion på 600 søer, 320 slagtesvin (60-110 kg), 24.000 smågrise (7-32 kg) og 3 heste jf. tabel 4, svarende til 258,95 DE må ikke overskrides. Der kan dog være situationer (eks. sygdom i besætning, slagteristrejker m.m.), hvor dyreholdet vil være afvigende fra det godkendte. I sådanne situationer skal ansøger kunne dokumentere de særlige omstændigheder overfor tilsynsmyndigheden. Det er op til tilsynsmyndigheden at vurdere, om afvigelser i dyreholdet skyldes overproduktion eller naturlig variation/udsving.

4.3 Staldindretning

Rengøring af staldanlægget

Staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Staldene udtørres vha. varmekanon (bruger fyringsolie). Efter vask sprøjtes kalk ud.

Der er overbrusnings- og iblødsætningsanlæg i karantænestalden i stald 2, i stald 3 samt i stald 4. Der etableres også overbrusnings- og iblødsætningsanlæg i den nye klimastald.

Ansøger oplyser følgende om bedste tilgængelige staldteknologi:

Med hensyn til BAT og staldsystemer er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels er der teknologibladene, og dels er der Husdyr-godkendelse.dk's beregninger.

Af BREF-dokumentet fremgår det, at følgende staldsystemer er BAT:

Staldsystemer for søer, løbeafdelingen og drægtighedsstalden:

- fuld- eller delspaltegulv med vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle,
- delspaltegulv og en reduceret gødningskanal.

Staldsystemer for søer, farestalden:

En boks med fuldspaltede jern- eller plastikgulve og som har:

- en kombination af vand- og gødningskanal,
- et udskylningssystem med gødningsrender,
- en gødningsopsamler nedenunder

Staldsystemer for grise, smågrisestalden:

En sti:

- eller et en-etagesbur med fuld- eller delspaltegulv og et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle,
- et en-etagesbur med fuldspaltegulv med et hældende betongulv nedenunder til adskillelse af urin og fækalier,
- med et delvist spaltet gulv (to-klimasystem),
- med et delvist spaltet gulv jern- eller plastikgulv og et skrånende eller konvekst fast gulv,
- med et delvist spaltet gulv med metal- eller plastikspalter og en lavvandet gødningskanal og kanal for fordærvet drikkevand,
- med delspaltegulv med trekantede jernspalter og en gødningskanal med hældende sidevægge

Staldsystemer for grise, slagtesvinestalden (polte):

- et fuldspaltet gulv med vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle,
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler, med hældende vægge og et vakuumsystem,
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.

Ifølge Dansk Svineproduktion har staldtyper med gyllekanaler med skrå vægge og skrånende gødningskasser samt stier med et centralt konvekst massivt gulv ikke fundet udbredelse i Danmark.

Miljøstyrelsen har udgivet en række teknologiblade for bl.a. svinehold.

Der findes p.t. 20 teknologiblade for stald- og opbevaringsteknik mv.:

- Køling af gylle i stalde til søer og smågrise (1. udgave oprettet 26.01.2011)
- Køling af gylle i slagtesvinestalde (2. udgave, revideret 23.05.2011)
- Fast overdækning af gyllebeholder (1. udgave, oprettet 11.11.2010)
- Benzoesyre til smågrise (1. udgave 24.11.2010)
- Råprotein i sofoder (1. udgave, oprettet 31.05.2011)
- Råprotein i smågrisefoder (1. udgave, oprettet 31.05.2011)
- Råprotein i slagtesvinefoder (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Fosfor i sofoder (1. udgave, oprettet 31.05.2011)
- Fosfor i smågrisefoder (1. udgave, oprettet 31.05.2011)
- Fosfor i slagtesvinefoder (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Svovlsyrebehandling af gylle i sostalde (1. udgave, oprettet 20.12.2010)
- Svovlsyrebehandling af gylle i smågrisestald (1. udgave, oprettet 20.12.2010)
- Svovlsyrebehandling af gylle, Dyretype: Slagtesvin (2. udgave, revideret 23.05.2011)
- Kemisk luftrensning med syre, sostalde (1. udgave oprettet 29.04.2011)
- Kemisk luftrensning med syre, smågrisestalde (1. udgave oprettet 29.04.2011)
- Kemisk luftrensning med syre, Dyretype: Slagtesvin (3. udgave, revideret 23.05.2011)

- Biologisk luftrensning, Dyretype: Søer (1. udgave oprettet 29.04.2011)
- Biologisk luftrensning, Dyretype: Smågrise (1. udgave oprettet 29.04.2011)
- Biologisk luftrensning, Dyretype: Slagtesvin (1. udgave revideret 23.05.2011)
- Delvist fast gulv, Dyretype: Slagtesvin (3. udgave revideret 29.03.2011)

Efter udvidelsen vil staldgulve være som beskrevet i Tabel 5.

BREF-dokumentet konkluderer, at farestalde med bokse med et delvist spaltet gulv og en reduceret gødningskanal ikke er BAT – mens et fuldspaltet gulv er det, hvis det er på plast eller jerngulv. På dette punkt er der ikke harmoni mellem BREF-dokumentet og emissionerne i Husdyrgodkendelse.dk, idet der i Husdyrgodkendels.dk er større ammoniakemission fra fuldspalter end fra delvist fast gulv.

Tabel 5: Oplysninger om gulvtyper

Stald afsnit	Gulvtype	BAT
Stald 1, fare- og so-stald	Dels farestier på fuldspalter af støbejern + måtter og dels farestier på delvis spaltegulv med støbejernspalter og fast beton gulv Herudover betongulve og betonspalter til individuelt opstaldede og løsgående drægtiger søer.	Fuldspalter i faresti og delvist spaltegulv i løbe/drægtighedsstalde er BAT ifølge BREF
Stald 2, karantæne og farestald	Karantæneafsnit med betongulv drænet/fuldspalte Faresektioner med betongulv delvist fast og delvist spaltegulv	Gulvet i karantænestalden er BAT ifølge BREF
Stald 3, eksisterende klimastald	Toklimastald med gulve med 1/3 spalter i støbejern, 1/3 drænet betongulv og 1/3 fast gulv	BAT ifølge BREF
Stald 4, drægtighedsstald fra 2013	Løsgående søer på betongulve med delvist fast og delvist spaltegulv	BAT ifølge BREF
Stald 5, ny klimastald	Toklimastald med forventet gulve med 1/3 fast gulv i beton og plastriste	BAT ifølge BREF

Der er/kommer vakuumsystem i samtlige stalde, bortset fra drægtighedsstalden fra 2013, der er med linespil.

Anlægget indeholder altså primært stalde med delvis spaltegulve med vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle. Hvor ofte ”hyppig fjernelse” er, er ikke nærmere defineret i BREF-dokumentet. Der udsluses i klimastaldene efter hvert hold smågrise (normalt på mandage) samt hver torsdag i de øvrige stalde.

Redegørelse for reovering af staldanlægget:

Den nye klimastald og drægtighedsstalden fra 2013 forventes at kunne benyttes ca. 30 år, før der er behov for gennemgribende reovering. De øvrige stalde forventes at kunne benyttes ca. 15-20 år, før der er behov for gennemgribende reoveringer.

Når staldene skal reoveres, vil der blive taget højde for, hvilke muligheder der er for at leve op til det, som på det tidspunkt er BAT for staldsystemer.

Ansøgers redegørelse vedr. BAT for ammoniak:

Husdyrgodkendelse.dk beregner automatisk den vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak opnåeligt ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Alle stalde – undtagen klimastalden - er eksisterende staldafsnit. Ammoniakemissionsniveauet må maksimalt være 2.819,46 kg NH₃-N.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at den faktiske emission er 2.815,92 kg N/år. Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Virkemidler

Ansøger har valgt følgende virkemidler til indretning og drift til opfyldelse af krav til max. næringsstoffab og reduktion af ammoniakfordampning:

- 128,2 gram råprotein/FE til søerne

Miljømyndighedens vurdering

Miljøstyrelsen udsendte den 31. maj 2011 vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) med konventionel produktion af slagtesvin, søer og smågrise (gyllebaserede staldsystemer).

De vejledende emissionsgrænseværdier for forureningsparameteren ammoniak gælder for hele anlægget. Anlægget skal forstås i overensstemmelse med husdyrgodkendelseslovens definition. Det vil sige, at anlægget omfatter dyreholdet og stalde samt gødningsopbevaringsanlæg. Og det omfatter både det eksisterende anlæg og etableringer, udvidelser og ændringer af anlægget.

Emissionsgrænseværdierne er indtil videre kun af vejledende karakter. Det betyder, at det fortsat er Kommunens ansvar at sikre, at der bliver foretaget en vurdering af, hvorvidt ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT og i den forbindelse fastsætte nødvendige og relevante vilkår herom i godkendelsen.

Det er Miljøstyrelsens klare opfattelse, at kommunalbestyrelsen har sikret sig, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT ved ansøgninger, såfremt kommunalbestyrelsen foretager sig følgende:

- anvender de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak og i vurderingen i godkendelsen begrundet, hvorfor de af ansøger valgte teknikker og teknologier lever op til, hvad der er opnåeligt ved anvendelse af BAT, og
- fastsætter vilkår til de teknikker og teknologier, som ansøger har valgt.

Som det fremgår af ansøgers redegørelse er der i Husdyrgodkendelse.dk automatisk beregnet den vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak opnåeligt ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Ammoniakemissionsniveauet må maksimalt være 2.819,46 kg NH₃-N.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at den faktiske emission er 2.815,92 kg N/år. Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt. Det vejledende ammoniaktab er således overholdt med ca. 3,53 kg N/år.

Sønderborg Kommune har vurderet at alle stalde, undtagen den nye klimastald, kan betragtes som eksisterende staldafsnit, idet der ikke ændres i gulvsystemet i forbindelse med udvidelsen.

Kommunen vurderer, at farestalde med delvis fast gulv er BAT, da det er det staldsystem til farende søer, der har det laveste ammoniakemissionsniveau.

Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af ovenstående at projektet lever op til BAT, og at projektet kan realiseres i de ønskede staldbygninger med den ansøgte indretning, og at ansøger har redegjort for implementering af BAT i forhold til staldindretning.

4.4 Ventilation

Al ventilation i svinestaldene er mekanisk. Ventilationstype, maksimal ventilation, antal afkast osv. Fremgår af Tabel 6.

Tabel 6. Oplysninger om ventilationsanlæg:

Stald af-snit	Ventilationstype	Maksimal ventilation i m ³ /h	Antal afkast (udsugninger)	Højde over kip
Stald 1	Undertryk / ligetryk (Turbovent)	kendes ikke	8	ca. i kip eller 1-2 m under kip
Stald 2	Undertryk / ligetryk (Skov og Turbovent)	kendes ikke	6	ca. i kip eller 1-2 m under kip
Stald 3	Combi diffus undertryk (Skov)	8 x 12.500	8	ca. i højde med kip
Stald 4	Undertryk, vægventiler (Skov)	3 x 12.500	3	ca. i højde med kip
Stald 5	Combi diffus undertryk (Skov)	forventet 8 x 12.500	forventet 8	forventet ca. i højde med kip

OBS: Oplysningerne for den nye klimastald er beskrevet, sådan som anlægget forventes opført. Der kan komme mindre ændringer med hensyn til ventilationsydelse og antal afkast.

På baggrund af ejendommens placering i forhold til naboer, vurderes det, at der ikke bør stilles vilkår til de eksisterende eller kommende ventilationsafkast ud over, at de skal føres minimum 0,7 m over tagfladen, det sted det føres ud.

Miljømyndighedens vurdering

For at sikre at ventilationen til enhver tid fungerer optimalt, herunder har det lavest mulige energiforbrug, stilles der vilkår om, at ventilationen skal rengøres efter hvert hold ved hold-drift. Der skal føres en driftsjournal for ventilationsanlæggene, hvor datoer for rengøring og service skal fremgå. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende.

Sønderborg Kommune vurderer, at ventilationssystemerne ikke giver anledning til gener for de omkringboende, og at ventilationen af staldene lever op til BAT, når vilkårene efterleves.

Ændringer af ventilationen må kun ske efter forudgående accept fra Sønderborg Kommune.

4.5 Fodring

Der er opstillet 8 siloer på betonpladser rundt ved staldene (1 st. 6 tons, 6 stk. 18 tons og 1 stk. 24 tons siloer). Der er ikke planlagt yderligere fodersiloer.

Foderet blæses direkte over i siloerne, og fra siloerne trækkes det ind i staldene ved kæde-træk i rørsystem eller vha. snegl. Der er støvcykloner på nogle af siloerne. Støv fra siloer uden cykloner sætter sig på murværk, og er ikke til gene for naboer.

Der fodres med færdigblandet tørfoder både i nudrift og i ansøgt drift.

Der er intet ensilageoplag.

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorved Husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af normtal. For at opfylde BAT benyttes der foder med et lavere råproteinindhold end normen.

Ansøger oplyser følgende om bedste tilgængelige teknologi for fodring:

Ansøger vil generelt bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt.

Ansøger vurderer, at der anvendes foder indeholdende et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF), se Tabel 7.

Tabel 7. Vejledende niveauer for råprotein i BAT-foder til svin:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
So	Drægtighed	13-15	0,43-0,51
So	Diegivning	16-17	0,57-0,65
Slagtesvin	50-110 kg	14-15	0,38-0,49
Fravænnede grise	< 10 kg	19-21	0,75-0,85
Smågrise	< 25 kg	17,5-19,5	0,60-0,70

¹⁾ Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

²⁾ Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase

I perioder anvendes benzoesyre i smågrisefoderet, fx i forbindelse med problemer med diarré.

Der anvendes 2 blandinger til søer (en til diegivende og en til drægtige søer), 3 blandinger til smågrisene og en til poltene.

BAT for fosfor:

Miljøstyrelsen har i 2014 justeret den vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor opnåeligt ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Det er Miljøstyrelsens udmelding, at emissionsgrænseværdien for fosfor i:

- søgylle fra dyr i gyllebaserede systemer uden dybstrøelse er maks. 23,9 kg P/DE ab lager,
- smågrisegylle fra dyr på drænet eller delvis fast gulv er maks. 29,2 kg P/DE ab lager

- slagtesvinegylle fra dyr på drænet eller delvis fast gulv er maks. 22,3 kg P/DE ab lager.

Med 135,67 DE årssøer, 116,31 DE smågrise og 6,06 DE polte er BAT- emissionsgrænseværdien beregnet til 6.773,9 kg P ab lager.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauet er overholdt ved normfodring, idet fosforindholdet i gødningsmængden er beregnet til 6.408,03 kg P.

BAT for ammoniak:

Ansøger har beregnet følgende vedrørende foderkorrektur for råprotein:

N ab dyr pr. årssø må maksimalt være:

$(FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ råprotein pr. FE}) / 6.250 - 1,98 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) =$

$(1.510 \text{ FE} \times 128,2 \text{ g råprotein pr. FE}) / 6.250 - 1,98 - (30 \times 7 \text{ kg} \times 0,0257 \text{ kg N pr. kg tilvækst})$

$= 23,5961 \text{ kg N pr. årssø}$

Der er med vilje ikke indtastet flere smågrise end normen ved søerne (40 smågrise pr. årssø). Dette er for at undgå, at der skal stilles vilkår til fosfor. Alle smågrise er i stedet indtastet i klimastalden.

Miljømyndighedens vurdering

Det er forureningsforebyggende (BAT) at gennemføre effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor ved at sikre, at foderets indhold af næringsstoffer modsvarer dyrenes behov, og at næringsstofferne er letoptagelige.

Der er anvendt reduceret råprotein til søer (128,2 gram råprotein/FE til søerne) som virkemiddel for at overholde den vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak.

Korrektion af foderets indhold af fosfor er fravalgt, hvorfor ansøgningssystemet beregner på baggrund af normalt.

Miljøpåvirkningerne fra husdyrbruget er beregnet og vurderet på baggrund af de i husdyrgodkendelse.dk indtastede fodringstiltag. Der stilles på den baggrund vilkår, som skal sikre, at der i den fremtidige drift anvendes fodringstiltag, som medfører, at det beregnede indhold af råprotein ikke overskrides. Vilkårene stilles som krav til den totale mængde kvælstof ab dyr pr. år jf. det nedenstående.

Den totale mængde N ab dyr pr. år, beregnet som N ab dyr pr. årssø x antallet af årssøer skal være mindre end: 23,5961 kg N ab dyr pr. årssø x 600 stk. = 14.158 kg N pr. år.

"N ab dyr pr. årssø" beregnes ud fra følgende ligning:

$N \text{ ab dyr pr. årssø} = ((FE_{SO} \times \text{gram råprotein pr. FE}_{SO}) / 6.250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257)$.

De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Beregningerne er lavet med tal i ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk.

Der stilles vilkår til fastholdelse af det ansøgte og i forhold til dokumentation af anvendelsen af bedste anvendelige foderteknologi. Disse vilkår stilles i overensstemmelse med teknologi-bladet, der er udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Kommunen vurderer, at de tiltag, der praktiseres mht. opbevaring og håndtering af foder er med til at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af omgivelserne, samt at husdyrbruget lever op til husdyrgodkendelsens krav om at opfylde BAT mht. fodring, idet der fodres efter gældende normer.

4.6 Energi- og vandforbrug

Elforbruget dækker ventilation, belysning, gyllepumper, drift af foderanlæg, korntørring, drift af vandværk og øvrige elektriske maskiner. Varmelamper er endvidere tændt i 7 dage mod normalt 3 dage i forbindelse med faring.

Tabel 8. Samlet energiforbrug i nudrift og ansøgt drift (skønnede mængde i ansøgt drift)

Type	Forbrug nu	Forbrug efter
El	ca. 180.000 kWh	ca. 200.000 kWh
Fyringsolie stald	ca. 5.000 l	ca. 5.000 l
Dieselolie	ca. 38.000 l	ca. 38.000 l
Træpiller	ca. 50.000 kg	ca. 50.000 kg

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning fra 2015 udgivet af Seges er elforbruget ca. 174 kWh pr. årssø, ca. 2 kWh pr. smågris og ca. 10 kWh pr. slagtesvin/polt, svarende til ca. 156.000 kWh. Standardtallene er for nye strømbesparende typer ventilationsanlæg.

Ansøger oplyser, at det svinger fra år til år, hvor meget korn der tørres og hvor mange dage, der er behov for at tørre. Ud over at der etableres en ny stald til smågrise indsættes der også flere søer i sostaldene, jo flere dyr, der er i en stald, des større er ventilationsbehovet. Procentuelt stiger elforbruget med 11 %, men beregnet i DE er stigningen 24 %. Det er kun drægtighedsstalden fra 2013, der er etableret med lavenergiventilation, mens de øvrige stalde har ældre og mere strømforbrugende ventilatorer.

Da der er elforbrug til bl.a. korntørring, drift af vandværk og øvrige elektriske maskiner, som ikke indgår i normtallene, vurderer ansøger, at elforbruget ligger inden for normen.

Energibesparende foranstaltninger

Alle stalde er isolerede.

I de eksisterende stalde vil der blive udskiftet til lavenergibelysning, såfremt det er rentabelt. Der er installeret timer på belysningen i klimastalden (lys 6-10 + 19-22) og i en del af den eksisterende sostald og i drægtighedsstalden til løsgående søer fra 2013 (lys 6-22). Der bliver installeret timer i den nye klimastald (lys 6-10 + 19-22). De øvrige stalde/staldafsnit er ikke timerstyret. Lyset i disse stalde tændes i forhold til dyrenes behov og ved arbejde i stal-dene.

I den nye klimastald bliver der etableret LED-belysning.

Ventilatorer vaskes i forbindelse med vask af de enkelte staldafsnit (reducerer modstanden) – dvs. efter hvert hold smågrise, polte og farende søer og ca. en gang årligt i drægtighedsstalde.

Drægtighedsstalden fra 2013 er etableret med LPV-ventilation med lavenergimotorer, hvilket den nye klimastald også vil blive.

Klimastaldene er indrettet med overdækning, som bevirker, at behovet for rumvarme til smågrisene er mindre.

Der er etableret varmegenvinding på en del af Stald 2.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning og ventilation, delvis varmegenvinding, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Vand

Ejendommens forventede vandforbrug fremgår af Tabel 9.

Ejendommen forsynes med vand fra egen boring DGU-arkivnr. 170.513. Der er tilladelse til indvinding af 7.000 m³/år. Da det ikke er sikkert, at det ansøgte dyrehold kommer til at blive fuldt udnyttet (der er ansøgt om op til 40 smågrise pr. årssø, søges tilladelsen ikke øget på nuværende tidspunkt).

Tabel 9. Skønnet vandforbrug

Type	Forbrug før	Forbrug efter
Drikkevand, vaskevand mv.	ca. 5.514 m ³	ca. 7.331 m ³
Rengøring af maskiner	10 m ³	ca. 10 m ³
Sprøjtning	ca. 330 m ³	ca. 330 m ³
Stuehus	ca. 170 m ³	ca. 170 m ³
Markvanding	0 m ³	0 m ³

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning fra 2015 fra Seges er der et standardvandforbrug pr. dyr på ca. 6,2 m³/so, ca. 0,143 m³/smågris og ca. 0,56 m³/slagtesvin, svarende til 7.331 m³ for en produktion på 600 årssøer, 24.000 smågrise og 320 polte.

Vandbesparende foranstaltninger

Vandbesparelse opnås ved drikkenipler i drikkekopper eller integreret i foderautomaterne. I den eksisterende klimastald og i karantænestalden er der foderautomater med drikkenipler, i farestaldene er der drikkeventiler i krybberne og løbe-drægtighedsstaldene er der krybber med aquaflow (fast vandspejl i krybberne). Den nye klimastald forventes at blive med foderautomater med integrerede drikkenipler.

Der er overbrusnings- og iblødsætningsanlæg i karantænestalden, i den eksisterende klimastald og i drægtighedsstalden fra 2013, og der etableres overbrusnings- og iblødsætningsanlæg i den nye klimastald.

Ved vask af stalde hvor der er overbrusnings/iblødsætningsanlæg benyttes dette, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. I øvrige staldafsnit rengøres vha. højtryksrensere. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af iblødsætningsanlæg og vask med højtryksrensere samt drikkepipler i drikkekopper og foderautomater/krybber). Staldene kontrolleres dagligt og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Miljømyndighedens vurdering

Energiforbruget ligger over standardforbruget i Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af Seges. Men ansøger har redegjort for mulige årsager til det højere forbrug.

Den største ressource er elforbrug til ventilation. Kommunen vurderer, at strømforbruget til ventilation minimeres mest muligt ved anvendelse af det valgte system, hvor ventilatorer kører efter behov, og ventilationssystemet i øvrigt løbende vedligeholdes og rengøres. Ved udskiftning af ventilationsanlægget bør vælges lavenergimotorer, hvilket kan reducere elforbruget.

Kommunen vurderer, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker i forhold til en eksisterende ejendom. Det vurderes også, at flere af teknikkerne er BAT.

For at miljømyndigheden kan kontrollere elforbruget, skal elforbruget kunne dokumenteres, for eksempel ved fremvisning af elregning. Dokumentation skal gemmes mindst 5 år og fremvises miljømyndigheden på forlangende.

For at sikre en god udnyttelse af ressourcerne stilles der vilkår om, at hvis elforbruget, efter udvidelsen er gennemført, stiger med mere end 10 % i forhold til det foregående år, skal ejendommen gennemgå et energieftersyn. Energieftersynet er gratis og fås ved henvendelse hos elselskabet.

Der stilles vilkår om, at besøgsrapporten fra et eventuelt energieftersyn skal fremsendes til miljømyndigheden. Hvis besøgsrapporten viser energiforbedringer, som via besparelse på el kan tilbagebetales indenfor 2 år, skal arbejdet udføres senest 2 år efter modtagelsen af rapporten.

For at sikre at der sker en god udnyttelse af ressourcerne, stilles der vilkår om, at vandforbruget skal registreres årligt. Vandforbruget skal noteres i en driftsjournal og forevises miljømyndigheden på forlangende. Hvis vandforbruget, efter udvidelsen er gennemført, stiger med mere end 10 % i forhold til det foregående år skal der redegøres for forbruget.

4.7 Spildevand herunder regnvand

Ansøger oplyser, at regnvand fra pladsen foran maskinhuset (BBR 13) på ca. 65 m² og pladsen ved mellembygning til drægtighedsstalden på ca. 35 m² løber ud på omgivende terræn, og at der ikke foregår forurenende aktiviteter på pladserne. Der er ingen afløb fra pladserne.

Tagvand udledes til det gamle voldgravssystem.

Regn- og vaskevand fra vaskepladsen ledes til gyllebeholder.

Tabel 10 viser en oversigt over spildevand.

Tabel 10. Skønnede spildevandsmængder:

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Vaskevand fra vaskepladsen	10 m ³	10 m ³	Ledes til gyllebeholder	Ingen
Regnvand tilledt gyllebeholder fra vaskeplads og ramper	33 m ³	ca. 33 m ³	Ledes til gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand stuehus	ca. 170 m ³	ca. 170 m ³	Via septiktank til rørlagt vandløb og videre ud i Ketting Nor	Septiktank
Tagvand Regnvand fra grusarealer	ca. 5.800 m ³ ca. 7.700 m ³	ca. 6.600 m ³ ca. 7.700 m ³	Tagvand fra den nye klimastald kobles til det eksisterende anlæg.	Ingen

Mængden af rengøringsvand til vask af stalde, drikkevandsspild og vand til overbrusning indgår i kapacitetsberegningen.

Foran maskinhuset (BBR 13) er der en støbt plads på ca. 65 m² og ved mellembygningen til drægtighedsstalden fra 2013 er der etableret en plads på ca. 35 m².

Der er etableret en vaske- og påfyldplads på ca. 5 m x 5 m mellem/ved de to eksisterende gyllebeholdere.

Marksprøjte påfyldes på vaskepladsen. Der er opsat en vandbeholder på væggen ved mellembygningen. Vand suges over i sprøjte vha. pumpe på sprøjten. Der er således ikke mulighed for at forurene vandforsyningen.

Sprøjten er forsynet med kurve til kemikalier og har desuden en rentvandstank, så sprøjten vaskes indvendigt ude på marken og vaskevandet indgår i markbehandlingen.

Tagvand er skønnet ud fra tagareal x 0,84 m³ pr m² (2,3 mm/døgn jf. Klimatilpasning.dk).

Afløbsforholdene fremgår af Bilag 4.

Miljømyndighedens vurdering

Vurdering af spildevandsafledning til overfladevand (tagvand o.l.) sker i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, men det indgår i vurderingen af ansøgningen, om det kan forventes, at der kan findes en tilfredsstillende løsning for spildevandshåndteringen.

De beskrevne spildevandstyper kan opdeles i sanitært spildevand (fra toiletter i stuehus), spildevand fra husdyrproduktionen (vask af stalde mv.) samt regnvand fra tage og omgivende arealer.

Sønderborg Kommune vurderer, at når spildevandet fra husdyrproduktionen ledes til forbeholder og gyllebeholder, så sker afledningen af disse fraktioner på forsvarlig vis.

Den gældende udledningstilladelse vurderes at omfatte den ansøgte udvidelse. Kommunen gør dog opmærksom på, at flere vilkår om etablering af afløbsforhold i udledningstilladelsen ikke er overholdt. Eventuelle ændringer i udledningstilladelsen vil skulle meddeles som særskilt påbud, i forbindelse med afdeling Vand og Naturs vurdering af afløbsforholdene

4.8 Affald

Affald opbevares og bortskaffes i henhold til kommunens regulativer.

Døde dyr opbevares dels på betonplads ved mellembygning mellem smågrisestald og farestald, og dels ved vejen ind til ejendommen (knap 200 m inde ad vejen), se Bilag 3. Der er opstillet en kølecontainer ved mellembygningen. Dyrene køres ud til pladsen ved vejen umiddelbart før afhentning. Døde dyr opbevares under kadaverkap på betonspalter eller i containere. Pladsen ved vejen er afskærmet mod sollyset det meste af dagen af eksisterende beplantning. Der er ingen naboer, som kan se pladsen fra deres ejendom. Daka afhenter dyrene. Dyr til afhentning tilmeldes pr. telefon.

I 2016 er der afleveret 49 søer/polte og 85 containere med smågrise til Daka. Mængden forventes at være stort set uændret efter udvidelsen. Tabel 11 viser en redegørelse for håndtering af affald. Alle mængder er skønnede.

Tabel 11. Affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtage-anlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	Lade (BBR 8)	Avista Oil	Avista Oil	ca. 200 l	13.02.08	06.01
Olie- og brændstoffiltre	Lade (BBR 8)	HL Jern og Metal	Kendes ikke	ca. 8-10 stk.	16.01.07	06.05
Blyakkumulatører	Lade (BBR 8)	HL Jern og Metal	Kendes ikke	ca. 1 stk.	16.06.01	05.99
Rester af bekæmpelsesmidler	Kemirum i mellembygning ved staldene	Transporterer selv	Containerplads	Normalt intet	20.01.19	05.12
Spraydåser	I kasse i mellembygning ved staldene	Transporterer selv	Containerplads	ca. 80 stk.	15.01.10	23.00

Kanyler i særlig beholder	I kanyleboks i mellembygning ved staldene	Transporterer selv	Apotek	ca. 1 boks	18.02.02	66.00
Batterier – alle typer	I kasse i mellembygning ved staldene	Transporterer selv	Containerplads	ca. 200 stk.	20.01.33	77.00
Lysstofrør og elsparepærer	Lade (BBR 8)	Transporterer selv	Containerplads	ca. 50 stk.	20.01.21	79.00
Fast affald:						
Jern og metal	Ved laden, BBR 13	HL Jern og Metal	Kendes ikke	0-2 tons	02.01.10	56.20
Tomme olietromler	Ved laden, BBR 13	HL Jern og Metal	Kendes ikke	1-2 stk.	15 01 04	
Diverse brændbart	I affaldscontainer	Knud Erik Heisel	Forbrændingsanlægget i Sønderborg	ca. 800 l/uge	Afhængig af indhold	19.00
Tomme medicin-glas	I affaldscontainer	Knud Erik Heisel	Forbrændingsanlægget i Sønderborg	ca. 300 stk.	15..01.07	51.00
Paller	Ved laden, BBR 13	Transporterer selv	Containerplads	ca. 20 stk.	15.01.03	62.00

Affaldscontainere står opstillet ved gavlenden til stald 1 og ved stuehuset.

Der er intet affald i form af medicinrester. Medicin opbevares i køleskabe i den lille mellembygning mellem stald 1 og 2 samt i mellembygning mellem stald 1 og 3.

Miljømyndighedens vurdering

Husdyrbruget er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og ansøger skal selv sørge for at sortering, opbevaring og bortskaffelse sker i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes affaldsregulativ.

Ejer skal sikre sig, at genanvendeligt affald bliver afleveret til et registreret genanvendelsesanlæg.

Der henvises til:

- *Affaldsbekendtgørelsen*
- *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier Forskrift 1/2011*
- *Regulativ for erhvervsaffald, 2011*
- *Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr*

Undtaget er dog bestemmelserne i *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier*, som ikke gælder godkendelsespligtige virksomheder, og dermed ikke for denne ejendom.

For at sikre, at der ikke sker forurening på ejendommen i forbindelse med opbevaring og håndtering af farligt affald og kemikalier, stilles der vilkår herom. Vilkårene vil være i overensstemmelse med bestemmelserne i *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier*.

4.9 Råvarer og hjælpestoffer

Forbruget af energi og vand er beskrevet i afsnit 4.6.

Ejendommens tankanlæg fremgår af Tabel 12.

Tabel 12. Tankanlæg

Olietanke:	Volumen	Fremstillingsår	Tanknr.	Godkendelsesnr.
Fyringsolietank i stald	1.800 l	1996	64216-01	01
Dieselolietank i maskinhus	2.500 l	1999	87221-01	01
Dieselolietank i maskinhus	2.500 l	1995	47886-01	01
Dieselolietank i gl. hestestald	1.200 l	1997	77183-01	01

Der er ingen nedgravede olietanke.

Alle olietanke er anmeldt til kommunen. Olietankene står på befæstet areal, er hævet på ben og har påfyldningsalarm. Der er pistol med automatisk stopfunktion ved fuld tank.

Olieråvarer som smøreolie, motorolie mv. opbevares i lade (BBR 8) på fast gulv. Spildolie opbevares i en 200 l tromle som står i en 400 l lukket container ved laden (BBR 2).

Hvis der opbevares handelsgødning, er det på fast form i sække i maskinhuset (BBR 13). Det har dog ind til videre ikke været nødvendigt at opbevare handelsgødning i sække før udbringning. Der er fast bund i maskinhuset. Et evt. mellemdeponi vil blive på maksimalt 130 tons. Pt. anvendes flydende handelsgødning, som køres direkte ud på marken og derfor ikke opbevares på ejendommen i mellemdeponi.

Miljømyndighedens vurdering

Overjordiske olietanke er opstillet på befæstet areal/fast gulv, hvilket sikrer mulighed for opsamling ved spild. Da tankene er placeret indendørs vurderes det, at de er tilstrækkeligt sikret mod påkørsel.

Der stilles vilkår om, at håndtering af brændstof skal foregå på en måde, således at der ikke opstår risiko for forurening af jord, overfladevand eller grundvand og så det er muligt at opsamle evt. spild.

Eksisterende olietank fremgår af BBR for ejendommen. Alle ændringer vedrørende etablering og sløjfning af olietanke skal anmeldes til Sønderborg Kommune.

Sønderborg Kommune vurderer, at de råvarer og hjælpestoffer, der anvendes på ejendommen ikke udgør en risiko for forurening af jord, overflade- eller grundvand under forudsætning af den oplyste driftspraksis.

4.10 Driftsforstyrrelser eller uheld

Ved overpumpning af gylle fra forbeholder til gyllebeholder aktiveres en kontakt på elpumpen. Der er desuden en hovedafbryder i stalden, som slukkes efter overpumpning. Det tjekkes løbende, om der er plads i gyllebeholderne før overpumpning. Forbeholderen er placeret i et niveau i forhold til gyllekanalerne, så det ikke er muligt at få overløb fra forbeholderen.

Der er ingen faste rør eller pumper til overpumpning af gylle fra gyllebeholdere til gyllevogn. Der er heller ikke spjæld mellem forbeholder og gyllebeholder.

For at undgå at gylle løber ned i voldgraven, er der etableret en jordvold langs vest- og nord-siden af voldgraven, placeringen af jordvolden er vist i Bilag 3. Voldgravssøerne er ikke forbundet med vandløbet. Det vurderes, at der er lille sandsynlighed for, at en gyllebeholder bryder sammen. Gyllebeholderne er forsynet med alarm og er omfattet af femårsbeholder-kontrolordningen og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende. Der er ingen afløb til regnvandsledninger i nærheden af gyllebeholderne.

Den eksisterende gyllebeholder på 2.550 m³ har omfangsdræn, som kan inspiceres bl.a. i forbindelse med tømning af gyllebeholderen. Omfangsdrænets primære formål er at tjekke grundvandsstanden, så beholderen ikke tømmes i niveau under grundvandsstand, idet tømning under grundvandsstand vil kunne forårsage brud på gyllebeholderens bundplade og dermed utæthed.

I forbindelse med fx sygdomsudbrud med efterfølgende restriktioner over for svineflytninger eller slagteristrejke kan der ske en midlertidig ophobning af dyr på ejendommen. Dette vil bevirke, at lugtemissionen fra stalden bliver større end normalt. Denne situation forventes at forekomme meget sjældent.

Olietankene er alle nyere tanke. Bortset fra fyringsolietanken ved mellembygningen mellem stald 1 og 3 er tankene opstillet indendørs. Alle tanke står på befæstet areal, og der er ikke mulighed for afløb til regnvandssystem. Tankene er på ben og har påfyldningsalarm.

Sandsynligheden for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med påfyldning og brug af olie, forventes derfor at være lille.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild, samt strømsvigt mv. Beredskabsplanen vil blive gennemgået mindst hver 2. år og er tilgængelig på bedriften for alle medarbejdere.

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes, at der kan være en vis risiko for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering og transport af gylle, samt håndtering af olie og bekæmpelsesmidler. Det er derfor vigtigt, at beredskabet straks tilkaldes ved uheld, der medfører forurening, og at miljømyndigheden orienteres efterfølgende. Det er dog stadig virksomhedens pligt at forebygge og afværge driftsforstyrrelser og uheld – ligesom det er virksomhedens pligt at genoprette den hidtidige tilstand (jf. miljøbeskyttelseslovens § 71).

Der er stillet vilkår til olietanke og påfyldning af diesel i tidligere afsnit.

For at mindske risikoen for uheld som følge af spildt husdyrgødning, kemikalier mv. stilles vilkår om, at et eventuelt spild skal fjernes.

Der er udarbejdet en beredskabsplan i forbindelse med ansøgningen om godkendelse. Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal være let tilgængelig og opdateres efter behov, dog mindst hvert 2. år.

Begge gyllebeholdere står meget tæt på søen på ejendommen, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ansøger har redegjort for, at der er etableret en jordvold langs vest- og

nordsiden af voldgraven, og at voldgravssøerne ikke er forbundet med vandløbet. Gyllebeholderne er endvidere omfattet af femårsbeholderkontrolordningen og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende. Der er ingen afløb til regnvandsledninger i nærheden af gyllebeholderne.

Da ansøger har etableret foranstaltninger til minimering af risikoen for tilledning af gylle til søerne fastsættes der ikke yderligere vilkår om særlige foranstaltninger til forebyggelse af driftsforstyrrelser og uheld på gyllebeholderen. Der fastsættes dog vilkår om, at den etablerede jordvold ikke må fjernes.

5 Gødningsproduktion og –håndtering

5.1 Gødningstyper og mængder

I den ansøgte produktion produceres de mængder flydende husdyrgødning, der fremgår af nedenstående Tabel 13.

Tabel 13. Flydende husdyrgødning

Dyretype	Staldsystem	Antal	Tons gødning	Faktor	Produceret gylle pr. år
Søer	SvS009-Farestald, kassestier, delvis spaltegulv	481	1,7	1	818
Søer	SvS007-Drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	459	4,71	1	2.162
Søer	SvS001-Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	141	3,99	1	563
Søer	SvS010-Farestald, kassestier, fuld-spaltegulv	119	1,7	1	202
Smågrise (7-32 kg)	SvSm01-Toklimastald, delvis spaltegulv	24.000	0,132	1,06	3.327
Slagtesvin (60-110 kg)	SvSl02-Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	320	0,54	0,71	123
Samlet					7.195

Gyllebeholder fra 1983 på ca. 650 m³: Perstrup elementbeholder i grå beton, ca. 2 m over terræn, ingen overdækning, delvis afskærmet af træer ved voldgraven.

Gyllebeholder på 2.550 m³ fra 1994: Muleby elementbeholder i grå beton, ca. 2 m over terræn, ingen overdækning, delvis afskærmet af træer ved voldgraven.

Der er lavet en jordvold som beholderbarriere langs vest- og nordsiden af voldgraven.

Forbeholder fra 1983 på 30 m³ ved den eksisterende so- og karantænestald og forbeholder fra 2013 på ca. 30 m³ ved stalden til løsgående søer.

Der produceres en mindre mængde fast husdyrgødning fra de tre heste. Dybstrøelse fra stalden kommer i gyllebeholder.

Tabel 14 viser en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres og afsættes i den ansøgte produktion. Tabellen viser også en oversigt over indholdet af kvælstof og fosfor, samt produktionens størrelse i antal DE.

Tabel 14. Oversigt over husdyrgødning i ansøgt drift

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Svinegylle	24.330	6.408	75	258,04
Dybstrøelse	91	19	45	0,9
Samlet	24.421	6.427		258,94

5.2 Opbevaring og håndtering af flydende gødning og vaskevand

Flydende husdyrgødning ledes til gyllebeholder. Oplysninger om opbevaringsanlæg fremgår af Tabel 15.

Tabel 15. Oversigt over gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning

Anlæg	Kapacitet i m ³	Opførelsesår	Overdækning	Beholderkontrol	% før	% efter
Gyllebeholder	ca. 650	1983	flydelag	2014	18	11
Gyllebeholder	ca. 2.550	1994	flydelag	2014	69	45
Lejede gyllebeholdere Smedegade 25	ca. 2.460	kendes ikke	flydelag	2009/2014	(13)	(44)
Fortank ved stald 2	ca. 30	2013	betonlåg	-	-	-
Fortank ved stald 4	ca. 30	1983	betonlåg	-	-	-
Eksisterende kanaler	ca. 664	-	-	-	-	-
Nye kanaler	ca. 192	forventet 2018	-	-	-	-
I alt	ca. 6.576	-	-	-	100	100

Ansøger har oplyst, at der tilledes ca. 43 m³ vand fra vaskeplads og ramper til gyllebeholder.

Til gyllebeholder ledes sammenlagt: $7.195 + 43 = 7.238$ m³.

Opbevaringskapacitet i gyllebeholdere og kanaler mv. er 4.116 m³.

Der er altså ca. 6,8 måneders opbevaringskapacitet på ejendommen i ansøgt drift.

Med opbevaring i gylleholdere på i alt 2.460 m³ på Smedegade 25, er der 10,9 måneders opbevaringskapacitet.

Ud over opbevaring af gylle mv. som beskrevet herover, anvendes de to eksisterende gyllebeholdere også til dybstrøelse fra hestene – maks. 12 m³ pr år.

Ansøger oplyser følgende om bedste tilgængelige opbevaringsteknik:

For gyllebeholder gælder følgende:

- Det er stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Gyllebeholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 1 gang om året)
- gyllebeholdernes bund og vægge er tætte
- Der er ingen spjæld, men alt overpumpes via neddykket rør
- Gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- Gyllebeholderne er overdækket med naturligt flydelag (flydelag sikres vha. halm)
- Gyllebeholderne kontrolleres ved 5-års beholderkontrollen.

På baggrund af ovenstående vurderer ansøger, at der anvendes BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at de generelle regler vedrørende håndtering af flydende husdyrgødning er tilstrækkelige til at regulere opbevaring og håndtering af husdyrgødning og vand.

For at undgå spild af gylle ved udkørsel, stilles der vilkår til, at der skal etableres en fyldeplads ved gyllebeholderen, hvis gyllevognene ikke fyldes med et selvlæssende fyldetårn. Der stilles også vilkår til, at håndtering af flydende husdyrgødning skal foregå under opsyn.

5.3 Fast gødning og dybstrøelse

Der produceres en lille mængde dybstrøelse/fast gødning fra hestene, som kommer i gyllebeholder.

Der er ingen møddingsplads.

Miljømyndighedens vurdering

Der vil kun være en mindre mængde fast gødning/dybstrøelse. Sønderborg Kommune vurderer derfor, at det er BAT-standard med hensyn til opbevaring af fast husdyrgødning for den aktuelle størrelse og type af husdyrbrug, når dybstrøelsen tilsættes gyllebeholder. Dette fastholdes ved vilkår.

6 Forurening og gener fra husdyrbruget

6.1 Ammoniak og natur

Ammoniakreduktionskravet

Fordampningen af ammoniak fra anlægget vil ske fra stalde og lagre af husdyrgødning. Beregninger, der er foretaget ud fra Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem viser, at fordampningen af ammoniak fra den ansøgte drift er på 2.815,9 kg NH₃-N pr. år.

I henhold til ansøgningsmaterialet er det generelle krav til reduktion på 30 % af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt.

Ansøger har valgt følgende virkemidler til indretning og drift til opfyldelse af krav til max. næringsstoffab og reduktion af ammoniakfordampning:

- 128,2 gram råprotein/FE til søerne

Miljømyndighedens vurdering

Ansøgningen er indsendt med et krav om 30 % reduktion af ammoniakemissionen. Ammoniakreduktionskravet er opfyldt. Sønderborg Kommune vurderer, at kravet om ammoniakreduktion er opfyldt ved anvendelse af 128,2 gram råprotein/FE til søerne.

Vurderingen er foretaget på baggrund af de tal, som fremgår af ansøgningskemaet. Vilkår til overholdelse af det generelle ammoniakreduktionskrav er stillet i de øvrige afsnit.

Beskyttelse af naturarealer

Sønderborg Kommune har kortlagt naturtyper beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven samt ammoniakfølsomme skove nær anlægget ved en luftfotogennemgang, og enkelte ved nærmere feltbesigtigelse. Naturtyperne er vist i Tabel 16 og på Bilag 6.

Afsnittet her beskriver nærliggende beskyttet natur samt skove der *ikke* hører under Natura 2000 områder. For nærmere beskrivelse og vurdering iht. beskyttet natur i nærliggende Natura 2000 områder se efterfølgende afsnit om Natura 2000.

Tabel 16. Definerings af beskyttet natur

Naturtyper beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven	Arealer beskyttet af national lovgivning. Enge, moser, heder og overdrev på 2.500 m ² (for de enkelte området eller i sammenhæng med hinanden) eller søer på 100 m ² inklusiv fugtig bredvegetation. De beskyttede arealer har indhold af plante- og dyreliv karakteristisk for naturtypen. Naturtyperne er beskyttet mod alle tilstandsændringer. Registreringen af beskyttet natur er kun vejledende, hvorfor Kommunen skal høres i de konkrete tilfælde.
Natura 2000 naturtyper	Arealer beskyttet af international lovgivning. Udpegede naturarealer, der skal bevare og beskytte naturtyper og vilde dyre- og plantearter, der er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

Kategorisering af naturtyper

En øget ammoniakdeposition påvirker naturarealer. Vurderingen om hvorvidt, der kan stilles konkrete krav til ammoniakemissionen, afhænger af hvilken kategori naturtypen hører under. De forskellige kategorier beskrives herunder, og kan ses i Tabel 17.

Kategori 1, 2 hører under husdyrgodkendelseslovens § 7. Kategori 3 er beskrevet i § 27 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. For de naturtyper der hører under kategori 1-3, kan der stilles krav om specifikt maksimal værdi for samlet ammoniakdeposition.

Enge og søer hører ikke under en kategori, men for beskyttede naturtyper generelt, skal det vurderes om en ekstra kvælstoftilførsel kan forårsage en ændring af naturtilstanden. En næringsstofberigelse kan forårsage den tilstandsændring, at kvælstofelskende planter bliver dominerende og udkonkurrerer mere følsomme plantearter. Efter naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke ske en tilstandsændring uden dispensation fra Kommunen. Kommunen kan i særlige tilfælde give dispensation til en tilstandsændring i beskyttet natur.

Tabel 17. Kategorisering af naturarealer.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse
Kategori 1	Natura 2000 naturtyper
Kategori 2	Beskyttede heder, højmoser, lobeliesøer > 10 ha og overdrev > 2,5 ha.
Kategori 3	Beskyttede heder, moser, overdrev samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skoven opfylde mindst et af følgende tre kriterier: 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25 og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Enge og søer

Tålegrænser for naturtyper

Tålegrænser for de forskellige naturtyper mht. ammoniaknedfald varierer jf. Vejledning om godkendelse af husdyrbrug. Se Tabel 18.

Tabel 18. Tålegrænser for forskellige naturtyper mht. ammoniaknedfald (Faglig rapport fra arbejdsgruppen om ammoniak Faglig rapport fra DMU, nr. 568 2006)

Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	Sure overdrev 10-20, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	10-25	klit 10-20, fugtige klitlavninger 10-25
Hede	10-25	tør hede 10-20, våd hede 15-25
Fersk eng	15-25	
Strandeng	30-40	
Mose (og kær)	5-25	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-25
Løvskov	10-20	
Nåleskov	10-20	

Baggrundsniveauet for kvælstofbelastningen ligger i Sønderborg Kommune på 16-21 kg N/ha/år. I området omkring ejendommen ligger baggrundsbelastningen på 16,6-26 kg N/ha/år.

Ammoniakdepositionskrav

Nedenstående Tabel 19 viser specifikke krav om maksimal merdeposition af ammoniak til kategori 1 og 2 natur, samt krav der kan stilles til kategori 3 natur.

Tabel 19. Krav til maksimal ammoniakdeposition i kategori 1-3.

Naturtyper med fastsat beskyttelsesniveau	Beskyttelsesniveauer
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 m + Antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 m + Antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 m + Antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1.000 m + Antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover 1000 m +	

Naturområder ved Hundslevvej 20

Sønderborg Kommune har foretaget en konkret vurdering af de mulige påvirkninger af naturen i nærområdet til ejendommen på Hundslevvej 20. Vurderingen tager udgangspunkt i beregninger af kvælstofdeposition til de enkelte naturområder. I de tilfælde, hvor det på baggrund af beregningerne vurderes nødvendigt, er der foretaget besigtigelser af naturområderne.

Der findes i nærområdet til Hundslevvej 20 en række naturarealer. De naturarealer der ligger nærmest, er ammoniakfølsomme skove (kategori 3) og beskyttede enge og søer.

Tabel 20 viser en oversigt over udvalgte naturarealer i kategori 1-3 samt søer og enge tæt ved Hundslevvej 20, hvortil der er beregnet værdier for kvælstofpåvirkning af arealerne. Beregningerne af ammoniakdeposition er foretaget i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk.

De nævnte naturtyper, sø, eng, mose og overdrev er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Tabel 20. Oversigt over udvalgte naturarealer i kategori 1-3 samt søer og enge tæt ved Hundslevvej 20.

Ikke besigtigede arealer er beskrevet med bogstav. Arealer der er besigtiget i forbindelse med den konkrete sag eller tidligere har en talværdi.

Naturpunkt	Naturtype	§ 7 natur	Bilag IV arter	Mer-deposition (kg N/ha/år)	Total (kg N/ha/år)	Beskrivelse
261	Sø			0,0	0,2	Lavvandet sø i dyrket mark. Kan være levested for løvfrø og andre særligt beskyttede arter.
1992	Sø			0,1	1,0	Mergelgrav, der ligger i dyrket mark. Brinkerne er overvejende stejle og høje, men der er en mere lavvandet zone mod syd. Kan være levested for Stor Vandsalamander og Løvfrø.
1993	Sø			2,8	24,4	Ret stor sø ved ejendommen. Søen er dyb og ifølge ejer er der fisk i søen. Et enkelt mere lavvandet område mod nord er tilgroet i pil. Ved besigtigelsen var der svaner og blishøns i søen. Mange trådalger. Søen er sandsynligvis ikke ynglelokalitet for Stor Vandsalamander eller Løvfrø.
1994	Eng			0,1	0,5	
1995	Overdrev	3		0,1	0,3	
2014	Skov/ Mose	3		0,0	0,3	Del af et større moseområde. Riggær med en ret god tilstand med en del positivarter og fugtig bund. Vigtigt opvækstområde/levested for padder herunder Løvfrø, Stor Vandsalamander, Spidssnudet Frø m.fl.
2025	Sø			2,5	21,9	Voldgrav ved ejendommen Rumohrsgård. Vandfladen er næsten fuldstændig dækket af andemad og lokaliteten har næppe betydning for Stor Vandsalamander eller Løvfrø.
2026	Mose	3		0,0	0,3	Ellesump/skovmose i Rumohrsgårdskov. Spredt bevokset af elletræer og ask i lavvandet/sumpet område. Kan være levested for Stor Vandsalamander og Løvfrø.
A	Skov	3		0,1	0,5	

Kat. 2 overdrev Arnkils- øre		2		0,0	0,0	
N2000 Augu- sten- borg Skov		1		0,0	0,0	
N2000 Lilleskov og Trolds- mose		1		0,0	0,0	

Beregnete værdier for ammoniakdeposition til naturarealer

Kategori 1

Natur i internationalt beskyttede naturområder er behandlet i afsnittet vedr. Natura 2000.

Kategori 2

Efter en gennemgang af luftfotos er det registreret, at nærmeste § 7 kategori 2 arealer, beskyttede overdrev > 2,5 ha, findes ca. 9 km fra ejendommen ved Arnkilsøre. Beregninger viser en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år. På baggrund af gennemgang af luftfotos afvises det, at der findes kategori 2 natur i nærområdet til Hundslevvej 20.

Kategori 3

Inden for nærområde Hundslevvej 20 er der registreret flere naturtyper tilhørende kategori 3, hhv. ammoniakfølsom skov, mose og overdrev.

Ammoniakfølsom skov

Naturpunkt A, Rumohrsgård Skov

Det nærmeste potentielle ammoniakfølsomme naturområde, Rumohrsgårds Skov ligger i en afstand af ca. 500 m fra Hundslevvej 20. Beregningen viser, at merdepositionen til skoven er 0,1 kg N/ha/år.

Beskyttede overdrev og moser

Nærmeste kategori 3 moser og overdrev ligger 300 – 700 meter fra anlægget (naturpunkt 1995, 2006 og 2014). Den beregnede merdeposition er 0,0 – 0,1 kg N/ha/år.

Beskyttede enge og søer

De nærmeste beskyttede søer er voldgravene, der delvist omkranser bygningerne på Hundslevvej 20. Voldgravene er besigtiget i 2011 i forbindelse med tidligere sagsbehandling.

Den store sø (1993) blev beskrevet som dyb og med fisk i. Ved besigtigelsen var der svaner og blichøns i søen. Det blev vurderet, at søen ikke havde betydning som ynglelokalitet for Stor Vandsalamander eller Løvfrø. Den beregnede merdeposition til søen er 2,8 kg N/ha/år.

Den mindre sø (2025) blev beskrevet som næringspåvirket med en vandflade, der var helt dækket af andemad. Det blev vurderet, at søen ikke havde betydning som ynglelokalitet for Stor Vandsalamander eller Løvfrø. Den beregnede merdeposition til søen er 2,5 kg N/ha/år.

Til de øvrige søer og enge i nærområdet er merdepositionen beregnet til 0,0 – 0,1 kg N/ha/år.

Miljømyndighedens vurdering

Kategori 2 natur

Sønderborg Kommune har foretaget beregninger til de nærmeste kategori 2 arealer, der viser en merdepositionen på 0,0 kg N/år. Sønderborg Kommune vurderer, at overdrevsarealet ikke vil blive påvirket af deposition af ammoniak fra anlægget.

Kategori 3 natur

Ammoniakfølsom skov

Det nærmeste kategori 3 naturareal er Rumohrsgård Skov. På baggrund af den beregnede merdeposition til skoven på 0,1 kg N/ha/år er der ikke taget konkret stilling til, om skoven er ammoniakfølsom.

Beskyttede overdrev og moser

Sønderborg Kommune vurderer, at der med den beregnede merdeposition, ikke sker påvirkning af naturarealerne.

Beskyttede enge og søer

Søerne ved ejendommen Hundslevvej 20 vurderes at være næringsberigede og kraftigt påvirkede af beliggenheden tæt op af driftsbygningerne. Den samlede deposition til søerne er 21,9 – 24,4 kg N/ha/år. Sønderborg Kommune vurderer, at en merdeposition på op til 2,8 kg N/ha/år ikke vil medføre en ændring af søernes tilstand.

Natura 2000 (kategori 1 natur)

I Sønderborg Kommune er der 3 terrestriske Natura 2000 områder. Områderne er udpeget for at bevare særligt beskyttelseskrævende arter og naturtyper. For de enkelte naturtyper er der opstillet en tålegrænse for ammoniakdeposition. Fælles for naturtyperne i de 3 terrestriske – skov Natura 2000 områder gælder, at de hovedsageligt har et tålegrænseinterval på 10 – 20 kg N/år/ha.

Baggrundsbelastningen for Sønderborg Kommune ligger et sted mellem 16 – 21 kg N/år/ha. For mange naturtyper overskrider depositionen således naturtypernes øvre tålegrænse. Det fremgår af DMU- Rapporten ”Kriterier for gunstig bevaringsstatus”, at tålegrænsen for skovnaturtyperne ikke må overskrides (DMU 2003).

Der er foretaget en omfattende vurdering af påvirkning fra husdyrbrug nær Natura 2000 habitatområder i Sønderborg Kommune ved hjælp af særlige beregninger fra DMU (DMU rapport nr.774, 2010).

Det nærmeste terrestriske Natura 2000 område til det ansøgte projekt på Hundslevvej 20 er Lilleskov og Troldsmose ca. 3,5 km nordøst for anlægget.

DMU-rapporten indeholder beregninger på kvælstofbelastning til lokaliteter indenfor Natura 2000 området. Beregninger fra DMU-rapporten viser, at kvælstof tålegrænserne for Natura 2000 naturtyper generelt er overskredet.

Naturtyperne i Natura 2000 området er omfattet af § 7 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen som kategori 1 natur. Efter lovgivningen er den maksimalt tilladelige merdeposition 0,2 kg N/ha/år.

Udpegningsgrundlaget og truslerne for gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter fremgår af nedenstående Tabel 21. Data er hentet fra Natura 2000 planerne (2016) og basisanalyser (2014).

Tabel 21. Natura 2000 område 104, Lilleskov og Troldsmose

Habitatnaturtype/-art	Trussel
Strandvold med flerårige planter	Tilgroning, invasive arter
Strandeng	Tilgroning, invasive arter, uhensigtsmæssig hydrologi
Næringsrig sø	Tilgroning
Bøg på muld	Næringsstofbelastning
Bøg på mor	Næringsstofbelastning
Ege-blandskov	Næringsstofbelastning
Elle- og askeskov	Næringsstofbelastning, uhensigtsmæssig hydrologi
Skæv vindelsnegl	Arealreduktion/fragmentering, tilgroning (levested)
Stor vandsalamander	Tilgroning

Miljømyndighedens vurdering

Naturtyperne på udpegningsgrundlaget til N104 har tålegrænser i intervallet 5 – 20 kg N/ha/år. Tålegrænserne for samtlige naturtyper i N104 er overskredet. DMU beregninger viser, at de lokale kilder kan udgøre op mod 4 – 6 kg N/ha/år. Ved at fjerne bidrag fra lokale kilder nærmer depositionen sig tålegrænseintervallernes øvre grænseværdi. Der er således ikke tvivl om at lokale kilder er et vigtigt indsatsområde ved opnåelse af gunstig bevaringsstatus.

Den beregnede påvirkning med kvælstof fra Hundslevvej 20 af de enkelte naturtyper i N104 viser, at der ikke sker nogen belastning af Natura 2000 området. Depositionen aftager endvidere hurtigt ind i habitatområdet pga. skovens ruhed og den deraf afledte øgede depositions hastighed samt øget opblanding i luften som funktion af afstanden fra kilden. Derfor afvises det, at det ansøgte projekt ved Hundslevvej 20 har en negativ effekt på naturtypernes integritet.

Sønderborg Kommune vurderer på den baggrund, at projektet ved Hundslevvej 20 ikke udgør en trussel mod opnåelse af gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget.

Bilag IV-arter

Af faglig rapport fra DMU nr. 635 (håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV) fremgår en oversigt over arters udbredelse i grid på 10 x 10 km fordelt over hele landet. Af listen og ud fra kommunens egne registreringer fremgår det, at følgende arter er registreret i nærområdet til Hundslevvej 20:

Stor Vandsalamander	Brunflagermus
Markfirben	Dværgflagermus (konkret registrering)
Løvfrø	Sydflagermus
Spidssnudet frø	Langøret flagermus (konkret registrering)

Sønderborg kommune har få konkrete oplysninger om forekomst af særligt beskyttede arter.

Miljømyndighedens vurdering

Flagermus-arterne anvender gamle, hule træer og bygninger som f.eks. lader som dagskjul og i visse tilfælde også som yngle- og overvintringssted. Fødesøgning finder sted i det åbne land, langs skovbryn, i haver og over vandområder.

Sønderborg Kommune har konkrete registreringer af flagermus i Rumohrsgård Skov. Herudover kan der være gamle træer eller eksisterende bygninger med mulige dagskjul eller fødesøgningsmuligheder for flagermus over det åbne land. Sønderborg Kommune vurderer, at projektet ikke vil påvirke flagermus.

Sønderborg kommune vurderer at flere af områdets søer *kan* være egnede levesteder for padder, ikke mindst i Rumohrsgård Skov og i naturområdet ved mellem Lillemølle og Egen Mølle. Dog vurderes det, at voldgraven/søerne ved ejendommen ikke har funktion som ynglelokaliteter for særligt beskyttede padder.

Rødlistede dyr og planter

"Rødliste 2007" er en fortegnelse over forsvundne, truede, sårbare og sjældne plante- og dyrearter i Danmark. Formålet med listen er dels at danne grundlag for arbejdet med at opretholde naturens mangfoldighed i Danmark og dels opfylde internationale forpligtelser i forhold til Biodiversitetskonventionen.

Miljømyndighedens vurdering

Kommunen har ikke kendskab til forekomst af rødlistede dyr og planter i området.

Økologiske forbindelseslinjer – korridorer

De tilbageværende landskabselementer så som levende hegn, beskyttede sten- og jorddiger, småskove, mindre moser og vandhuller danner vigtige spredningsveje og levesteder for områdets dyre og planteliv.

Miljømyndighedens vurdering

I området omkring Hundslevvej 20 er der ledelinjer for dyr og planter i form af vandløb, søer, skov, diger og levende hegn.

6.2 Lugt

Produktionen kan medføre lugtpåvirkning af ejendommens nærmeste omgivelser, som er beboelses- og andre landbrugsejendomme.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se Tabel 22 nedenfor. I tabellen fremgår den ukorrigerede geneafstand fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone samt korrigeret geneafstand til samme områder. Ukorrigeret geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne, uanset om de senere bliver screenet bort som følge af afstand eller korrigeret vindretning.

Afstandskrav med hensyn til lugtgener skal måles til staldanlæggets lugtmæssige centrum.

Resultatet af lugtberegningerne fremgår af Tabel 22.

Tabel 22. Oversigt lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnitsafstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Hundslevvej 22	0	FMK	160,06	127,19	160,06	127,19	417,81	Ja	Ja
+ Hundslevvej 28	0	NY	323,31	212,50	323,31	212,50	537,09	Ja	Ja
+ Lokalplan 168 for produktionsskole?	0	NY	323,31	212,50	323,31	212,50	895,94	Ja	Ja
+ Søndergade 13, kumulation?	1	NY	323,31	212,50	355,64	233,75	667,38	Ja	Ja
+ Hundslev, Notmark	0	FMK	506,17	402,22	506,17	402,22	1.023,28	Ja	Ja
+ Guderup, Egen	0	FMK	506,17	402,22	506,17	402,22	1.873,19	Ja	Ja
+ Asserballeskov, Sommerhusområde	0	FMK	506,17	402,22	506,17	402,22	6.746,30	Ja	Ja

Den beregnede gennemsnitlige afstand fra staldene til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Hundslevvej 22) er ca. 418 meter, mens den beregnede geneafstand (den afstand, der minimum skal være for at produktionen kan godkendes) for den ansøgte produktion er beregnet til 160 m til nabobeboelse. Geneafstandskrav for lugt til enkeltbolig er dermed overholdt.

Nærmeste samlede bebyggelse udløses af Søndergade 13. Den korrigerede geneafstand til samlet bebyggelse er beregnet til 356 meter. Lugtgenekravet er overholdt, idet den beregnede gennemsnitlige afstand er 667 meter.

Der er foretaget lugtberegninger for byzone i Ketting, Guderup og sommerhusområde ved Asserballeskov. Korrigeret geneafstand er ca. 506 meter. Lugtgenekravet er dermed også overholdt i byzone, idet den mindste beregnede gennemsnitlige afstand til de tre områder er 1.023 meter .

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Lugtgeneafstandene er beregnet som for fuld besætning.

Miljømyndighedens vurdering

Lugtemission forekommer fra staldanlæg og fra gødningshåndtering. Staldanlæggene forventes ikke at give anledning til lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type husdyrproduktion.

I ansøgningsystemets beregningsmodel er den korrigerede geneafstand til hhv. enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone beregnet jf. ovenstående. Da der er flere staldanlæg med en vis indbyrdes afstand, er der foretaget en beregning af den vægtede gennemsnitsafstand. Da den vægtede gennemsnitsafstand i alle tilfælde (hhv. til byzone, samlet bebyggelse og byzone) er større end geneafstanden, er beskyttelsesniveauet til alle tre områder overholdt. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra stalden ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Landzonen betragtes normalt som landbrugets arbejdsområde, hvilket betyder, at beboerne i landzonen skal tåle en del lugtgener, men hvor lugtgenerne anses for at være under tålegrænsen for boliger på landet.

For at sikre mod lugt stilles vilkår om, at der til stadighed skal være rent og ryddeligt på ejendommen og at ejendommen ikke må give anledning til væsentlige lugtgener uden for ejendommens areal.

Sønderborg Kommune vurderer, at lugt fra stalden ikke vil give væsentlige gener for naboerne. Det vurderes, at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener for de omkringboende er begrænset og ikke ud over, hvad der kan forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

6.3 Fluer og skadedyr

Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinjer, idet der bekæmpes fluer med rovfluer. Der indsættes rovfluelarver 4 gange om året.

Rotter bekæmpes med rottegift udlagt i kasser eller klappælder (for tiden er der ca. 24 kasser fordelt på ejendommen – der vil blive suppleret med flere, hvis der er behov). Der indgået aftale med Rovfluen om rottebekæmpelse.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at udvidelsen ikke medfører risiko for tilhold af skadedyr og forekomst af fluer. Der er stillet vilkår til, at bekæmpelse af fluer og skadedyr skal ske med udgangspunkt i Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer. Det specificeres yderligere i vilkåret, at kommunen har mulighed for at meddele påbud, hvis generne fra fluer og skadedyr vurderes væsentlige.

Opbevaring af foder samt rengøring af arealer omkring fodersiloer skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

6.4 Transport

Til- og frakørsel sker ad indkørslen fra Hundslevvej. Transporterne sker typisk i dagtimerne.

Antal transporter før og efter udvidelsen er vist i Tabel 23.

Tabel 23. Oversigt over skønnede antal transporter årligt .

Transporter	Nudrift antal/år	Ansøgt drift antal/år
Foder (lastbil)	ca. 52	ca. 52
Fyringsolie (lastbil)	ca. 5	ca. 5
Brændstof (lastbil)	ca. 12	ca. 12
Levering af træpiller (lastbil)	ca. 4	ca. 4
Afhentning af smågrise (lastbil)	ca. 52	ca. 52

Afhentning af slagtesøer (lastbil)	ca. 26	ca. 26
Indlevering af polte (lastbil)	ca. 4	ca. 4
Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 75	ca. 75
Diverse sækkevarer mv. (lastbil)	ca. 12	ca. 12
Gyllekørsel (traktor og vogn)	ca. 220	ca. 290
Kørsel med markmaskiner*	ca. 400	ca. 400
Kornkørsel (korn til videresalg) (traktor og vogn)	ca. 100	ca. 100
Maksimalt i alt	ca. 962	ca. 1.032

*Kørsel med markmaskiner i forbindelse med såning, sprøjtning og høst mv.

Antallet af transporter er skønnede. Antallet af gyllekørsler er skønnet ud fra en 25 m³ gyllevogn (maskinstation). Der vil normalt blive kørt ud dels i april/maj måned og dels i september måned.

Antallet af transporter stiger med ca. 7 %. Stigningen skyldes primært kørsler med gylle. Kørslerne er koncentreret over få dage.

Der køres normalt ikke gylle i weekend og på helligdage, flytning af gylle til Smedegade vil ikke ske i sommermånederne. Al transport af dyr sker i dagtimerne og foder bestilles til levering på almindelige ugedage i dagtimerne.

Miljømyndighedens vurdering

Miljøgodkendelsen meddeles i medfør af Husdyrgodkendelsesloven. Der kan derfor kun stilles vilkår til, hvilke udkørselsveje på ejendommen, der må benyttes og hvornår. Færdselsloven regulerer kørsel på offentlige veje.

Kommunen kan stille vilkår om, hvilke ind- og udkørsler (overgangen fra offentlig vej til selve anlæggene) ansøger skal anvende. Ved anvendelse af den beskrevne ind-/udkørsel til anlæggene vurderes disse at være hensigtsmæssigt placeret i forhold til naboer og i forhold til trafik hensyn. Der stilles derfor ikke vilkår hertil.

Sønderborg Kommune vurderer, at de anførte transporter til og fra ejendommen er på et niveau, der kan forventes af denne type husdyrproduktion.

Intern trafik på ejendommen vurderes ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne. Der stilles ingen vilkår til kørselsveje.

6.5 Støj

Den eneste støj der forventes måske at ville kunne høres ved naboer, vil være ventilationen på dage med helt stille vejr.

De væsentligste støjkloder er angivet i Tabel 24.

Tabel 24. Oversigt over støjkloder og deres placering

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	På samtlige stalde	Døgnet rundt
Foderindblæsning	Lastbil holder ved fodersiloerne	Primært i dagtimerne, ca. en time ad gangen
Kompressor	I maskinhus	Kører kun ved brug
Transport via til- og frakørselsvej	Til- og frakørselsvejen	Primært i dagtimerne

Som beskrevet under ”Transport” vil der komme flere transporter end tidligere (ca. 7 % stigning).

Der kan i forbindelse med markarbejde forekomme transporter i aftentimerne og nattetimerne. Dette vil ske for at reducere antallet af dage med gener fra kørsel så meget som muligt.

Pga. afstanden til naboer vil der ikke blive foretaget særlige tiltag for at begrænse støjen fra staldanlægget. Den nye klimastald vil blive etableret med nye og støjsvage ventilationsanlæg.

Transporten tilrettelægges, så der tages mest muligt hensyn til naboer. Der køres normalt aldrig gylle i weekend og på helligdage, evt. flytning af gylle vil ikke ske i sommermånederne, al transport af dyr sker normalt i dagtimerne og foder bestilles til levering på almindelige ugedage i dagtimerne.

Miljømyndighedens vurdering

Ejendommen ligger i det åbne land, som er udlagt til landbrugsområde.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke vil blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjmålinger eller –beregninger.

Sønderborg Kommune vurderer, at da anlægget ligger i landzone må naboer påregne støjgener i mindre grad fra landbrugsproduktionen.

Der fastsættes de generelle støjgrænser for virksomheden i overensstemmelse med vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5 fra 1984. I tilfælde af, at det på et senere tidspunkt findes nødvendigt (fx pga. klager), at virksomheden dokumenterer, at støjvilkårene kan overholdes, stilles der vilkår om, at miljømyndigheden kan forlange en eftervisning af, at de fastsatte støjvilkår kan overholdes.

Støjvilkår for en landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften.

6.6 Støv fra anlæg og maskiner

Foderet blæses direkte over i siloerne, og fra siloerne trækkes det ind i staldene ved kæde-træk i rørsystem eller vha. snegl. Der er støvcykloner på nogle af siloerne. Støv fra siloer uden cykloner sætter sig på murværk, og er ikke til gene for naboer.

Der fodres med færdigblandet tørfoder både i nudrift og i ansøgt drift.

Det vurderes, at der ingen støvgener er for naboer i forbindelse med håndteringen af foderet.

Der er intet ensilageoplag.

Miljømyndighedens vurdering

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige gener. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Kommunen vurderer, at afstanden fra staldanlæggene og til de nærmeste beboelser er så stor, at støv fra anlæggene ikke vil medføre gener.

6.7 Lys

Der er opsat lamper ved diverse indgange mv. Se placering i Bilag 3.

Pga. placeringen af anlægget vil lyset næppe kunne ses fra naboer. Der er sensorstyret lys ved maskinhuset (BBR 13), og der er timer på lyset i gårdspladsen. Der er endvidere sat en sensorstyret lampe op ved mellembygningen til den nye drægtighedsstald.

Miljømyndighedens vurdering

Anlægget vurderes ikke at give lysgener for omboende. Sønderborg Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille vilkår.

7 Bedste tilgængelige teknik

Et af hovedformålene med Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er at fremme anvendelsen af renere teknologi og sikre brug af den bedste tilgængelige teknik på husdyrbruget. Princippet om brugen af bedste tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen.

Der er BAT for følgende områder:

- Foder, se afsnit 4.5
- Staldindretning, se afsnit 4.3
- Forbrug af vand og energi, se afsnit 4.6
- Opbevaring/behandling af husdyrgødning - se afsnit 5.2 og 5.3
- Management (ledelses- og kontrolfunktioner) behandles herunder.

BAT for Management

BAT indenfor management / godt landmandsskab er i BAT-konklusionen for intensiv opdræt af fjerkræ eller svin defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af den kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der bliver lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der er ikke udarbejdet egentlige planer for reparation og vedligehold. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov. Der er fast årlig service på ventilationsanlægget og oliefyret.

Der er ikke egentlige uddannelses- og træningsprogrammer, men de ansatte sendes på relevante kurser, når der er behov, alt efter hvilke type arbejdsopgaver de skal håndtere.

Der er pt. 7 ansatte på bedriften, heraf er 5 beskæftiget på soholdet på Hundslevvej 20.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Miljømyndighedens vurdering

Det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017), at Kommunalbestyrelsen skal anvende BAT-standardvilkårene og lægge relevante BAT-konklusioner til grund i forbindelse med godkendelse og revurdering af IE-husdyrbrug, når de relevante BAT-konklusioner er vedtaget.

Denne ejendom er ikke et IE-husdyrbrug på grund af størrelsen. Der er dog taget udgangspunkt i de gældende BAT-referencedokumenter for opdræt af fjerkræ og svin i vurderingerne af BAT.

Management

Ansøger har redegjort for implementeringen af BAT i forhold til Management. Der er stillet en række vilkår i de øvrige BAT-afsnit: der skal bl.a. registreres vand- og elforbrug.

Endvidere er der stillet vilkår til at der skal forefindes en beredskabsplan, som skal opdateres minimum hvert 2. år. Kommunen vurderer, at ansøger lever op til BAT for Management, når de enkelte vilkår efterleves.

Staldindretning

Staldindretning svarer til BAT.

Anlægget indeholder udelukkende stalde med vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle. Hvor ofte ”hyppig fjernelse” er, er ikke nærmere defineret i BREF-dokumentet. Der udsluses gylle ca. hver 2.-3. uge fra den enkelte stald på en hverdag. En stald udsluses ad gangen, og udslusning kan således ske flere dage i træk.

Foder

Ansøger vil generelt bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt.

Der anvendes foder indeholdende et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).

Ansøger har valgt følgende virkemidler til opfyldelse af krav til max. næringsstoffab og reduktion af ammoniakfordampning:

- 128,2 gram råprotein/FE til søerne.

Forbrug af vand og energi

Kommunen vurderer, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker i forhold til en eksisterende ejendom. Det vurderes også, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT.

Opbevaring/behandling af husdyrgødning

Flydende gødning opbevares i gyllebeholder, og dybstrøelse fra hestestalden tilsættes gyllebeholderne. Der opbevares ikke fast gødning i markstak.

Miljømyndighedens samlede vurdering

Et af hovedformålene med Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er at fremme anvendelsen af renere teknologi og sikre brug af den bedste tilgængelige teknik på husdyrbruget. Princippet om brugen af bedste tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen.

Sønderborg Kommune vurderer samlet set, med baggrund i de enkelte redegørelser for BAT, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT, for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse, med de vilkår som i øvrigt er stillet i miljøgodkendelsen i relation til BAT.

Det vurderes, at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille vilkår om yderligere indførelse af bedst tilgængelig teknologi. Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyn til om beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven er overholdt.

8 Alternative løsninger og o-alternativet

8.1 Alternative løsninger

Der er ikke set på alternative løsninger.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at den angivne placering, i tilknytning til de øvrige bygninger, er optimal for et projekt af denne størrelse.

8.2 o-alternativ

Udvidelsen ønskes for at kunne udnytte det eksisterende staldkompleks optimalt og for at kunne have alle smågrise til 32 kg. Pt sælges en del af smågrisene ved fravæning.

Ønsket om at udvide produktionen skal ses i sammenhæng med strukturudviklingen i landbruget. Øget konkurrence, øgede omkostninger og faldende priser på landbrugsprodukter samt bortfald af tilskud medfører behov for rationalisering, øget specialisering og større produktioner. Større og mere specialiserede produktionsenheder forbedrer muligheden for at tiltrække og fastholde arbejdskraft på bedriften – hvilket igen giver en større fleksibilitet for landmanden.

Såfremt ansøgningen ikke imødekommes, vil den nuværende produktion fortsættes.

Miljømyndighedens vurdering

Det er Sønderborg Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på Hundslevvej 20 ikke påvirker lokalområdet i negativ retning, se nærværende miljøgodkendelse.

Med hensyn til nabogener set i forhold til o-alternativet kontra udvidelsen på Hundslevvej 20, er det Sønderborg Kommunes vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentlig gener for naboerne end ved den nuværende produktion – jf. afsnittene om lugt-, støj- og fluegener samt lysforhold.

Det er Sønderborg Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at o-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau på bedriften, ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil o-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes. Dertil kommer energibesparelse i form af sparet transport af smågrise.

9 Husdyrbrugets ophør

I forbindelse med ophør af husdyrproduktion, vil der enten ske det, at ejendommen overdrages med alt indhold til en anden husdyrproducent - ellers vil anlægget blive tømt for dyr og gødning, og rester af kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

Unødvendige olietanke vil blive sløjftet.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Der stilles vilkår om, hvordan stedet bringes tilbage til en tilfredsstillende stand.

Det vurderes således, at der er taget tilstrækkeligt hensyn til eventuel forureningsfare ved ophør af husdyrbruget.

10 Egenkontrol og dokumentation

Ansøger oplyser, at der ikke føres skriftlig opgørelse over egenkontrol bortset fra logbog over flydelag på gyllebeholderne.

I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn og det tjekkes, om anlæggene kører som de skal.

Herudover er der en række andre fast procedurer:

- Der vaskes stalde inklusiv ventilatorer efter hvert hold smågrise, polte og farende søer.
- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.
- Etablering af flydelag umiddelbart efter tømning af gyllebeholder
- Evt. spild ved fodersiloer samles op og bortskaffes/genbruges
- Der føres E-kontrol

Miljømyndighedens vurdering

Kommunen vurderer, at den ovennævnte egenkontrol i kombination med de tilhørende dokumentationskrav og vilkår som er stillet i denne godkendelse som udgangspunkt vil være tilstrækkelige til at føre tilsyn med ejendommens drift og miljøgodkendelsens overholdelse.

11 Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

Nabo- og partshøring

Et resume og et link til udkastet til miljøgodkendelse blev den xx. xxx 2017 udsendt til høring hos naboer inden for konsekvensområdet for lugt (707 m) og skønnede parter i sagen, ansøger selv og ansøgers konsulent. Et resume og et link til udkast af denne godkendelse er sendt i partshøring hos:

- Ansøger Holger Andreas Iversen
- Konsulent Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd

Ejere og lejere af følgende adresser:

- Hundslevvej 3, 5, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 22, 24, 26, 28, 6440 Augustenborg
- Søndergade 11, 13, 15, 17, 18, 21, 23, 25, 27, 6440 Augustenborg

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger frem til og med den 31. januar 2018. Nabo høringen/partshøringen gav ingen kommentarer.

Annoncering af afgørelse

Afgørelsen om godkendelse efter Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 01. februar 2018 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Klagevejledning

Denne godkendelse er meddelt i overensstemmelse med kapitel 3 § 12 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, (Miljøministeriets lov nr. 442 af 13. maj 2016).

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug §§ 84 – 87.

En eventuel klage skal være skriftlig og sendes via Klageportalen på www.borger.dk. På www.borger.dk klikker du på fanen [Miljø og energi] i venstre side. Her vælger du først [Forurening] og derefter [Landbrug og forurening]. På siden 'Landbrug og forurening' klikker du på [Klag til Miljø- og Fødevareklagenævnet] under selvbetjening midt på siden. Her skal du logge ind med dit NemID og følge vejledningen. Du kan nu uploade dokumenter og billeder eller skrive direkte i et tekstfelt. Klagen sendes også automatisk gennem klageportalen til den myndighed, som har truffet afgørelsen.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 01. marts 2018.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

12 Konklusion

Sønderborg Kommune godkender hermed en husdyrproduktion på i alt 600 årssøer, maks. 24.000 smågrise til 32 kg, 320 polte 60-110 kg og 3 heste, svarende til 258,95 DE på ejendommen Hundslevvej 20, 6440 Augustenborg tilhørende CVR-nr. 14456236.

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som det er beskrevet i Husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000 områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er meddelt i henhold til § 12, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, i beskrivelsen af ejendommen samt i vurderingen af etableringen.

De stillede vilkår vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og ikke-uvæsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med udvidelsen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Husdyrbrugslovens § 39.

13 Generelt

Meddelelse om miljøgodkendelse i henhold til Husdyrbruglovens § 12, stk. 2 for Hundslevvej 20, 6440 Augustenborg, annonceres på Sønderborg Kommunes hjemmeside den 01. februar 2018.

Godkendelsen kan indenfor en frist på 4 uger, fra afgørelsen er offentligt, påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagevejledning er vedlagt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen. Hvis godkendelsens udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

Godkendelsen omfatter udelukkende forholdet til miljølovgivningen. Andre godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (fx byggeloven, planloven, m.v.) skal søges separat.

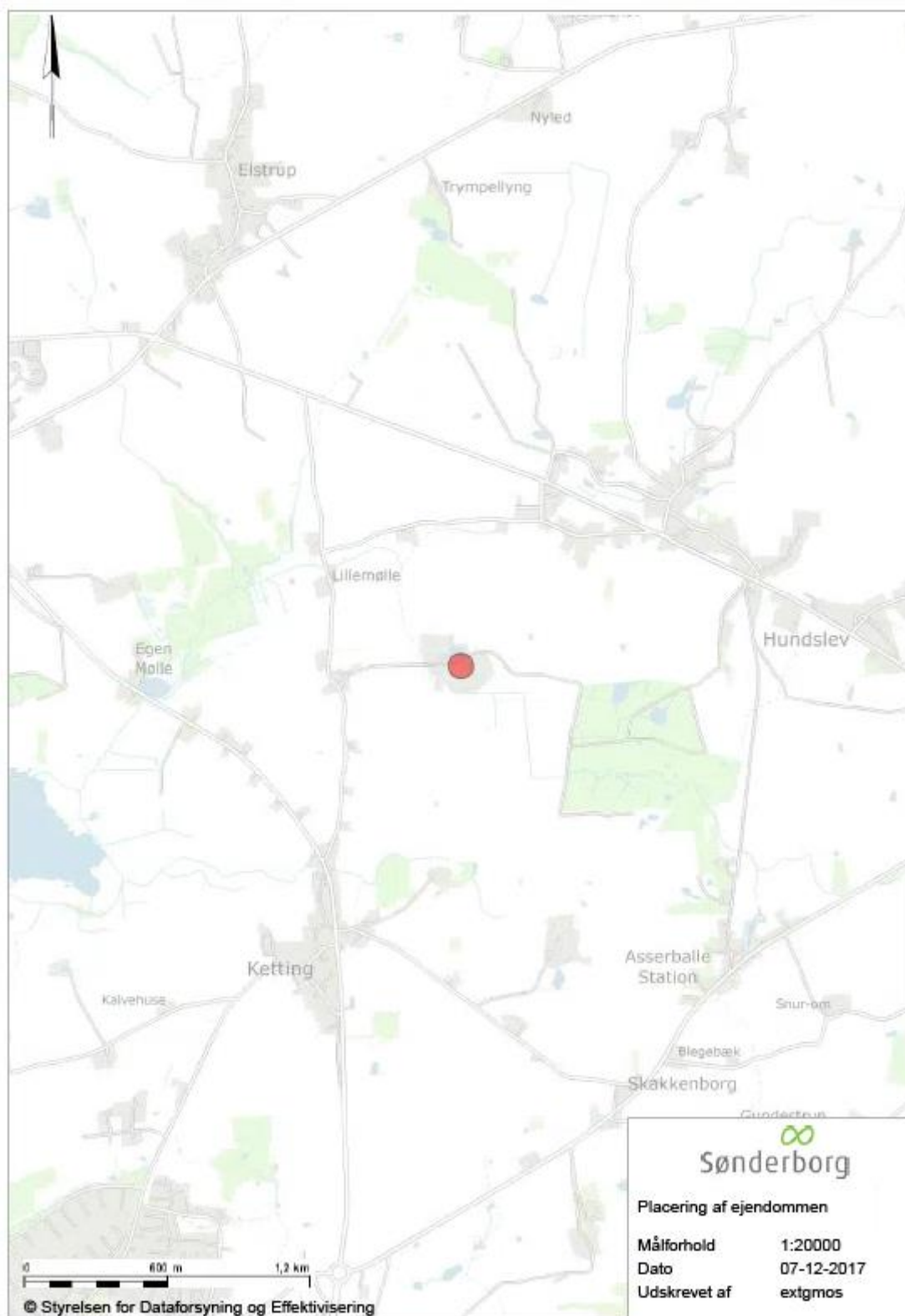
Hvis virksomheden udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt på en måde, der medfører forøget forurening eller andre virkninger på miljøet, skal dette godkendes af Sønderborg Kommune.

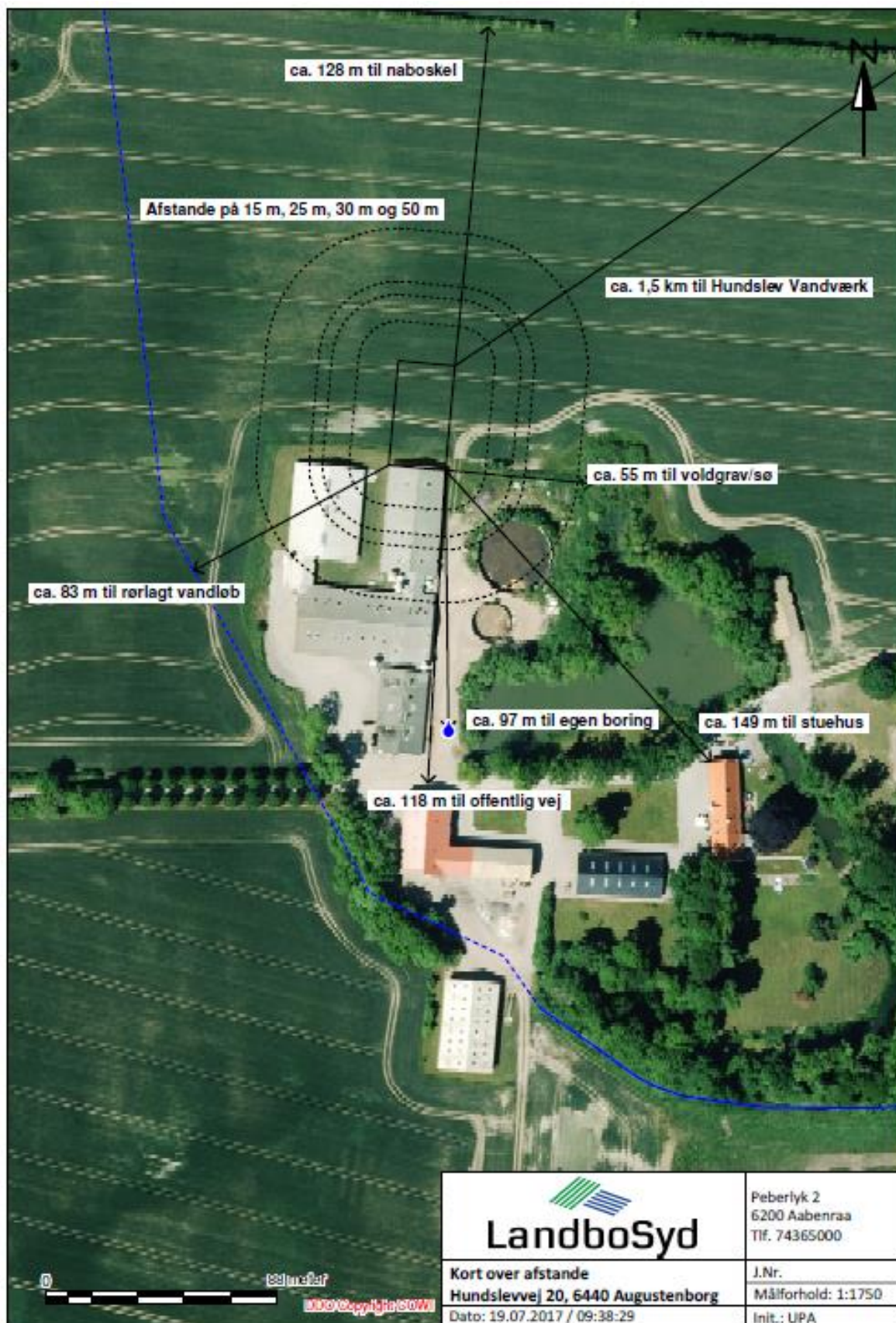
Torben Kobberø
Erhverv og Affald
Sønderborg Kommune

14 Bilag

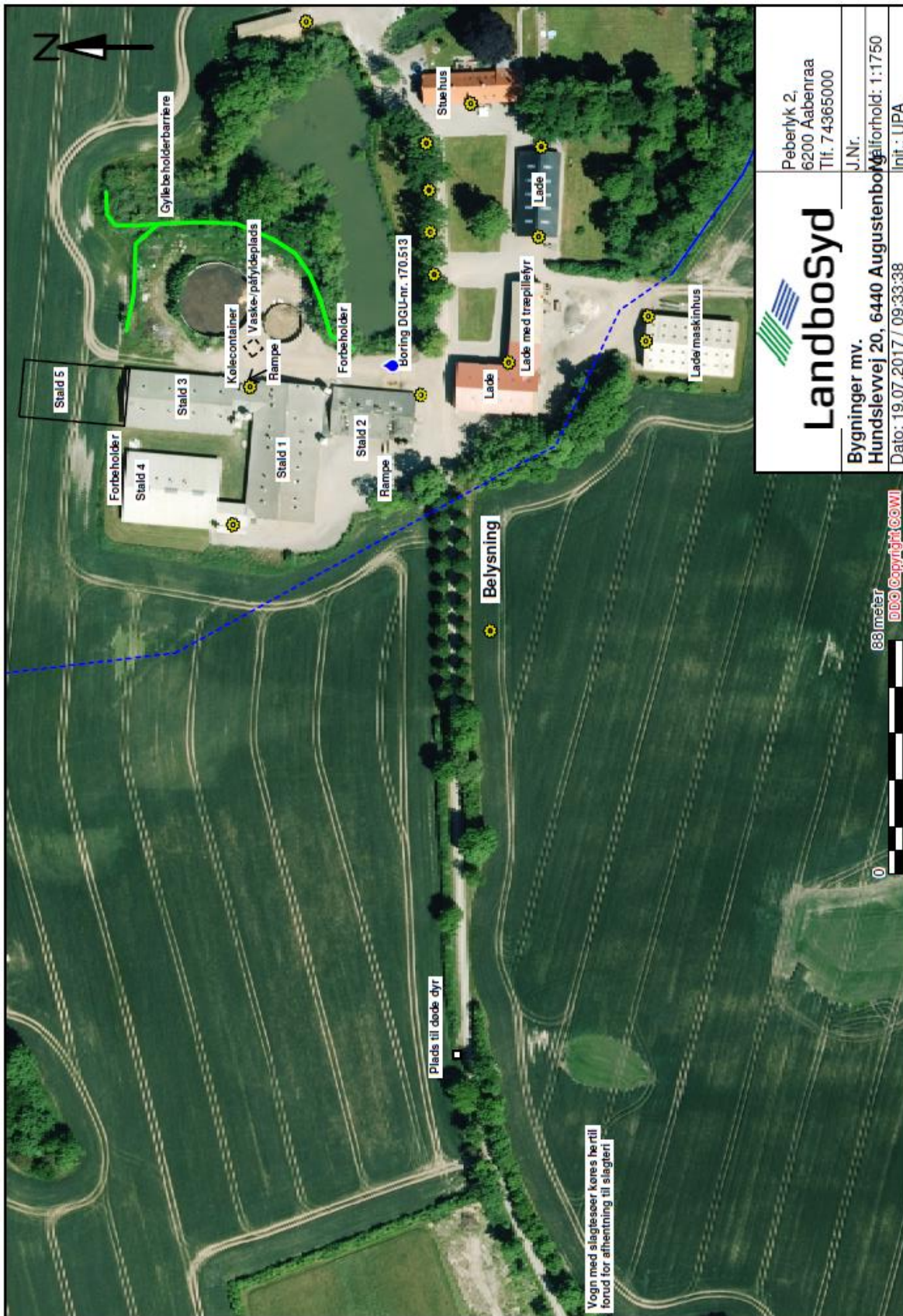
BILAG 1. OVERSIGTSKORT

Bilag 2. afstandskrav

BILAG 3. SITUATIONSPLAN

BILAG 4. AFLØBSFORHOLD

BILAG 5. BEREDSKABSPLAN

Beredskabsplan for Hundslevvej 20, 6440 Augustenborg

19/7-2017

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i staldkontoret.

Kort materiale:

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbrøder m.v.
- Evt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v.
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk:

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon er Holger Iversens mobil: 2320 1243.

Miljømyndighed	kontaktes på telefon 8872 6400 (mandag - torsdag kl. 10.00 - 17.00, fredag kl. 10.00 – 15.00)
Falck	kontaktes på telefon 7010 2030 dag eller nat
Brandvæsen	kontaktes på telefon 112 dag og nat
Lægevagt	kontaktes på telefon 7011 0707 kl. 16.00 - 08.00 og lørdag, søn- og helligdage hele døgnet
Tandlægevagt	kontaktes på telefon 6541 4551 fra kl. 9.00 – 12.00 på lørdage, søndage og helligdage
Landbocenteret	kontaktes på telefon 7436 5000
Dyrlæge	Alsia kontaktes på telefon 7447 2300
Foderstofforretning	Brdr. Ewers kontaktes på telefon 7442 2975
Elektriker	Henning (ansat) kontaktes på telefon 2360 5966
Smed/VVS	Christian (ansat) kontaktes på telefon 2046 8441
Ventilationsfirma	Skiold A/S kontaktes på telefon 9660 5400
Maskinstation	Bloms Maskinstation kontaktes på 6169 8927 ved behov for opsugning ved forurening af vandløb

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.

Hvad er der sket og at det er en gårdbrand.

Er der tilskadekomne – hvor mange?

Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget.

Kontakt Holger Iversen på 2320 1243.

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskort.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlevér denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.

Hvor det brænder.

Brandens omfang.

Hvor der er adgangsveje.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan afhjælpe situationen:

10 pulverslukkere

OVERLØB AF GYLLE

INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken – RING 112

Oplys:

Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.

Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt Holger Iversen på 2320 1243.

Kontakt miljømyndighederne på tlf. 8872 6400

Hvis gyllebeholderne mod forventning skulle kollapse eller lække, vil gyllen blive stoppet af jordvolden. For at forhindre gylle i at spredes over et større areal kan jord doses op som yderligere inddæmningsbarriere, hvorefter oppumpning/bortgravning af gyllen kan ske.

Ved uheld hvor gylle kan være sivet ned til dræn med forurening af rørlagt vandløb til følge, kan rørledningen blokkes/grades over umiddelbart før vandløbet bliver åbent ca. 300 m nord for staldanlægget. Bloms maskinstation kontaktes, så de kan komme med slamsuger.

Der er ingen afløbsriste til overfladevandssystem i nærheden af gyllebeholderne.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Rendegraver (står i maskinhuset)

Halmballer (står i laden)

KEMIKALIE- OG OLIESPILD

INSTRUKS

Ved større spild af kemikalier, olie eller lignende – RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.

Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt Holger Iversen på 2320 1243.

Kontakt miljømyndighederne på tlf. 8872 6400.

Der er ingen afløbsriste til regnvandssystem på ejendommen. Såfremt der sker spild, kan der ske opdæmning, så kemikalier, olie eller lignende ikke spredes over et større areal.

Opdæmningen kan foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Rendegraver (står i maskinhuset)

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand:

Hovedhanen sidder ved vandværket ved boringen.

Elektricitet:

Hoved-eltavlen sidder i forrummet til stald 2.

Der benyttes både almindelige smeltesikringer og automatsikringer. Nye ampere sikringer opbevares ved eltavlerne.

STRØMSVIGT

INSTRUKS

Vurdér om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til SE (Syd Energi) på tlf. 7011 5000.

Nødopluk sker automatisk.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

INSTRUKS

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon, således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

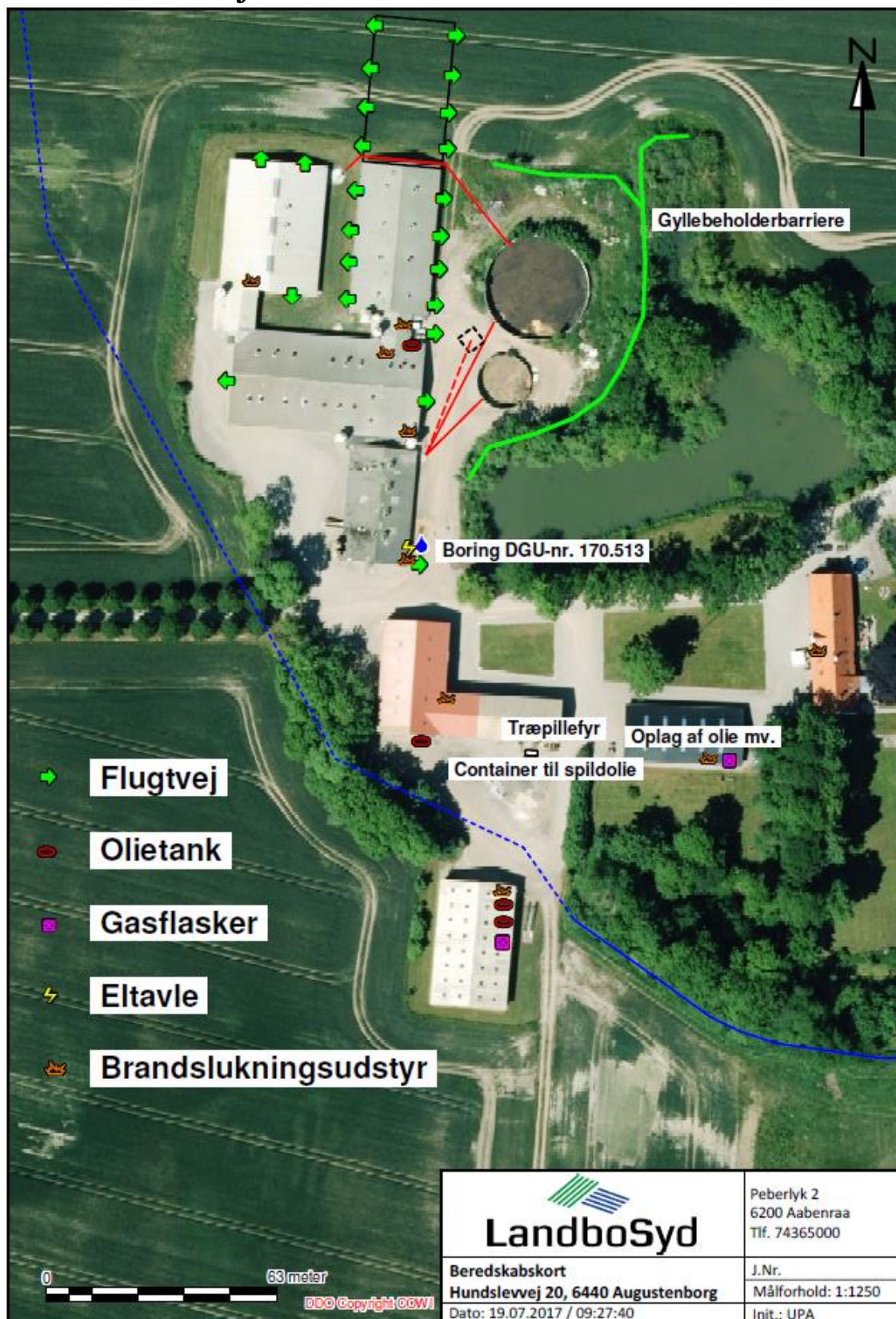
Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

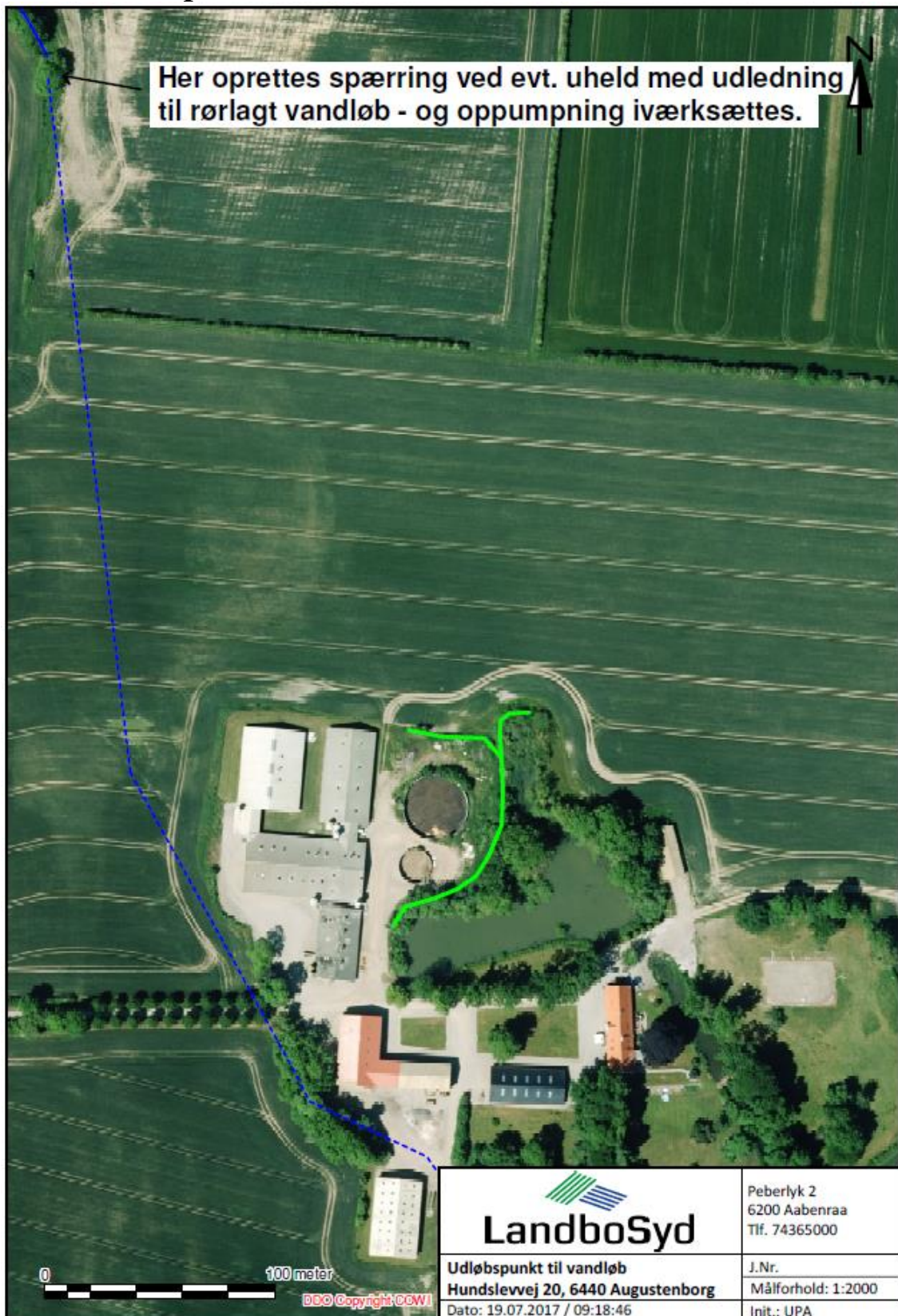
Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

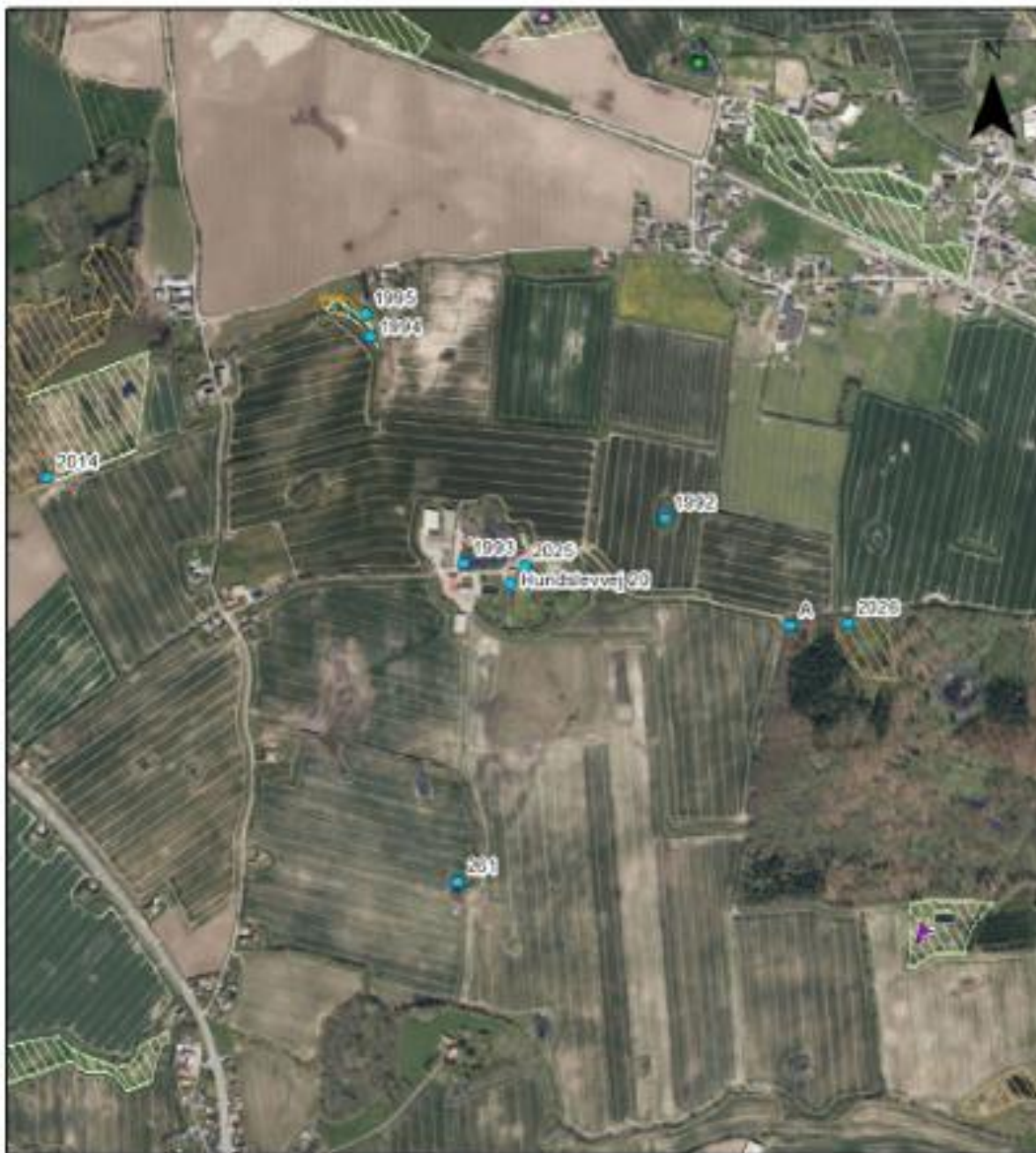
BILAG A Kort over ejendommen

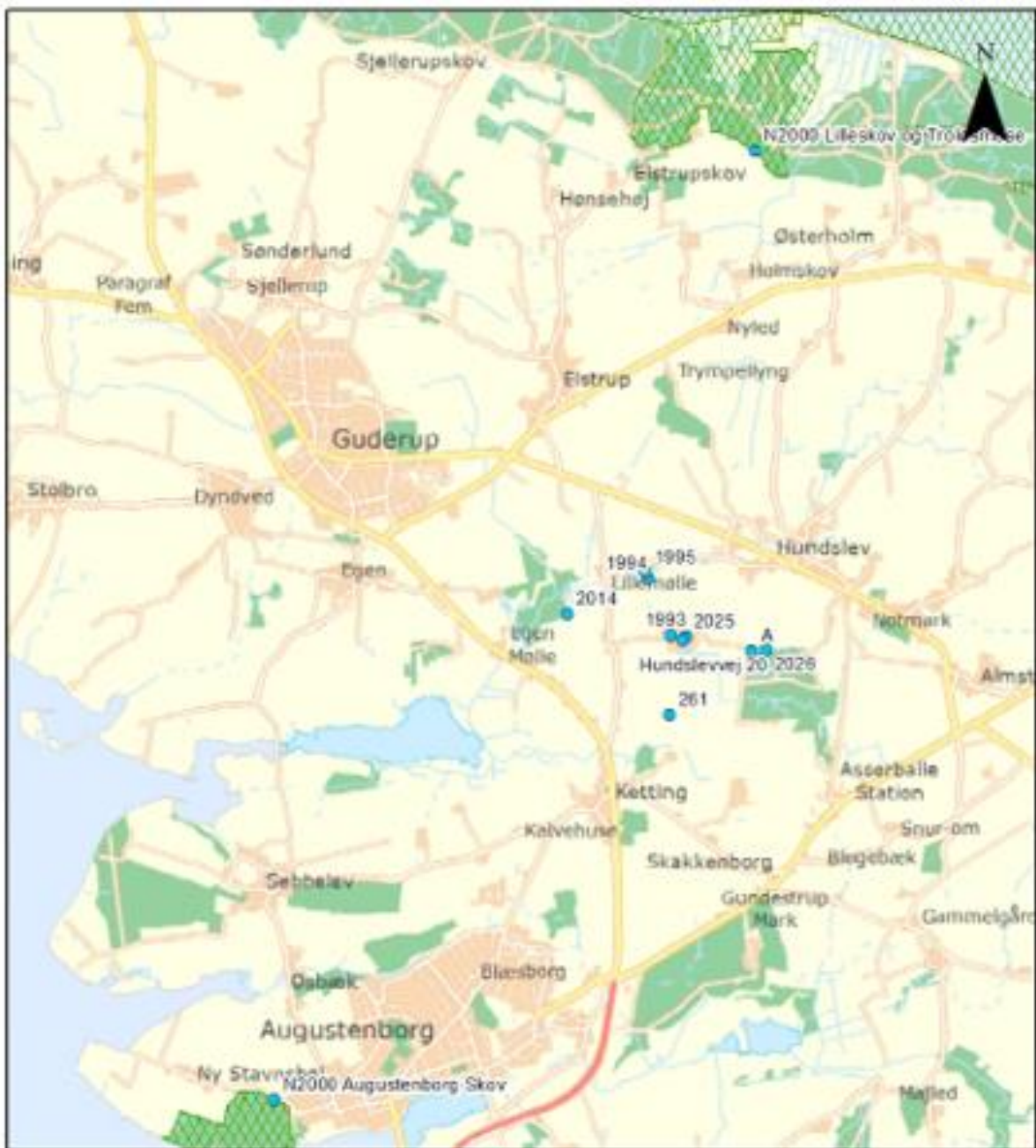

BILAG B Udløbspunkt til vandløb

BILAG 6. NATURPUNKTER

Kortbilag:
Hundsløvvej 20, N2000

Signaturforklaring

- Hundsløvvej 20 beregningspunkter
- HA-STAT_CMR

Kortbilag
Skærmkort
Afdeling
Vand & Natur
Sagsbehandler: S.J.
Dato: Oktober
2017

0 400 800 Meter 1:40.000

Sønderborg

BILAG 7. LOVGRUNDLAG

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges. Herunder er nævnt en række af de gældende vejledninger og lovgrundlag:

Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13/05/2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesloven)

Lov nr. 256 af 21/03/2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven)

Bekendtgørelse nr. 211 af 28/02/2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)

Lov nr. 358 af 6/06/1991 om miljøbeskyttelse

Lov nr. 9 af 3/01/1992 om naturbeskyttelse

Bekendtgørelse nr. 865 af 23/06/2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)

Bekendtgørelse nr. 467 af 23/05/2016 om miljøregulering af visse aktiviteter

Bekendtgørelse nr. 1309 af 18/12/2012 om affald

Regulativ for erhvervsaffald i Sønderborg Kommune

Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier i Sønderborg Kommune

Kommuneplan for Sønderborg Kommune 2013-2025